

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 50 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.659 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nepoštena politika.

Ugotavljamo predvsem nesporno dejstvo, da je SDS med slovenskim ljudstvom najbolj zasovražena stranka. Ta zasovražnost ima svoje vzroke. So stranke, ki jih ljudstvo ne mara bodisi radi njihovega programa, bodisi radi nesposobnosti in neznačajnosti voditeljev ali pa radi pomanjkljivosti njihove organizacije in propagande. Vendar se vse to ne da primerjati z zaničevalno sovražnostjo, s katero slovensko ljudstvo nastopa proti SDS. Zato morajo vzroki tega tako splošnega odpora proti SDS biti vendar le globlji in težji. SDS je v diametralnem nasprotju z vsem mišljenjem, čustvovanjem in hotenjem ogromne večine slovenskega naroda. Zato je ta stranka morala s svojim delovanjem na izredno učinkovit način žaliti mišljenje in čustvovanje tega ljudstva.

In res! SDS označujejo predvsem tri poteze, ki so slovenskemu ljudstvu docela tuje. To je predvsem njena nasilnost. To je dokazala v zvrhani meri tedaj, ko je bila na vladi ter je kot šiba božja bičala slovenske ljudi. Druga poteza, ki je še bolj odvratna, tiči v njenih gospodarskih pojmih in delovanju, ki je prizadejala slovenskemu narodu ogromne gospodarske izgube. Tretja odurna poteza pa je lažnjivost in cinizem, ki je glavna črta njene časopisja.

Nasilje je navadno znak strahopetnih ljudi. Kadar tak človek pride do oblasti, se za oblast boji ter jo skuša vzdržati z nasiljem. Strahopetec svojih zlih činov ne bo priznal, če ga kličejo na odgovornost, ampak bo odgovornost za nje valil na druge. Zato pred sodiščem ne vzbuja simpatij, ampak v ljudeh se budi moralen odpor proti takemu značaju. Nasilje, korupcija, laž — to so navadno ena logična veriga v značaju takega človeka. Kar velja za posameznika, pa velja tudi za stranko.

Zal mora biti vsakomur, ki drži na čast in poštenje v slovenski javnosti, da se med Slovenci nahaja tip take stranke, ki nosi na sebi vse opisane znake nemoralne politike. S slovenskega stališča kakor s stališča javnega poštenja je treba globoko obžalovati eksistenco te stranke s takim breznavstvenimi pojmi v politiki.

Ostre so besede, ki jih rabimo, in neradi jih rabimo. Toda še težje pa je človeku, pečati se s tako javno tvorbo. In vendar je to potrebno v interesu ozdravljenja naših političnih razmer.

Kdor je bral v nedeljskem »Jutru« članek »Davkoplačevalec Slovenije«, nam bo priredil, da naše besede niso preostre, da pa je žalostno, če ima narod v svoji sredi stranko, ki v naše javno življenje s takim cinizmom zanaša svoja nemoralna načela. Ali ni skrajni cinizem, če v tem članku SDS hiti zatrjevati, da je vojni davek upeljala SLS, ko je zgodovinsko dejstvo, da je zanj glasovala ravno SDS? Ali ni podobna humorju zločinca pod večali trditve, da je za komorno doklado odgovorna SLS, ko pa zgodovina pravi, da je za ta davek glasovala SDS? Ali se ne pravi ubijati v ljudeh vsak čut za poštenje, če se piše, da je davek na ročno delo prinesla SLS, ko pa zgodovinska resnica pravi, da ga je sopolpisal dr. Zerjav? Vse svoje grehe in grehe drugih valiti na SLS — to je cinizem, ki ga pri nas nismo bili vajeni, ki pa pravi o moralni manjvrednosti stranke, ki se poslužuje takih sredstev iz strahopetnosti.

Ali pa če kdo piše, da je dr. Gosar začel krhati soc. politično postavdajo, ko pa vsak človek, ki količkaj zanima za javno življenje, ve, da je ravno on ta resor rešil in v njem prvi po tolikih letih začel velikopotezno akcijo v prid delavskemu stanu, SDS dobro ve, da je temu tako, in da so bili ravno njeni ministri tisti, pod katerimi je začel ta resor propadati ali pa so vsaj veliko k temu pripomogli — pa njen tisk laže, dobro vedo, da laže. Kajti laž je načelo te stranke.

SDS je prva uvedla take nemoralne metode v naše javno življenje. Na nemoralnih temeljih nasilja, gospodarske nesolidnosti, lažnjivosti in cinizmu sloni vsa politika SDS. Zato je ta stranka tako zasovražena. Da je zasovražena tako aplošno in res iskreno, to je veselo znamenje. To dejstvo dokazuje, da je med Slovenci poštenjakov še ogromna večina in da bo politika, kakor jo razume in vodi SDS, ostala vedno osamljena.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Marinković odločno odklanja Pribičevića.

r Belgrad, 29. avg. (Izv.) Današnje časopisje zopet prinaša govore političnih prvakov, ki so jih imeli na včerajšnjih shodih. Zanimivo je, da je bila večina prvakov zelo umerjena, z izjemo Pribičevića. Politični krogi so posebno podčrtavali dejstvo soglasja v presoji političnega položaja po volitvah, ki so ga opazili v govorih voditelja SLS dr. Korošca in prvaka demokratske zajednice dr. Marinkovića.

V glavnem sta oba poudarjala, da bo po novih volitvah ostala ista vladna večina, pomnožena s SLS in da bo izvedla program, ki smo ga mi že ponovno navedli kot vzrok, zakaj se je narodna skupščina razpustila, in da so nade nasprotnikov brez vsake podlage.

Zanimivo je, da je v vseh krogih vzbudilo pozornost dejstvo, da je zunanji minister Marinković v svojem govoru zelo ostro napadal Pribičevića in njegove pristaše radi volivnega terorja 1925 in jim tudi skoro direktno dejal, da so izgubili pravico nazivati se poštene politike.

To dejstvo se posebno naglašja radi tega, ker so samostojni demokrati v zadnjem času poskušali ponekod delati za sebe s tem, da so razširjali vesti, da bodo po volitvah šli zopet skupaj z demokrati. Odločne odklonilne besede Voje Marinkovića so jasen dokaz, kako mislijo merodajni demokratski prvaki o teh nadah samostojnih demokratov.

Govor dr. Marinkovića v Nišu.

Belgrad, 29. avg. (Izv.) 28. t. m. je imel zunanji minister dr. Voja Marinković volivni shod v Nišu. V svojem govoru je dejal, da bo 11. septembra dan, ki bo pomenil znamenit datum v politični zgodovini naše države. Potem je razlagal, zakaj je bila narodna skupščina razpuščena. Razpuščena je bila zato, ker ni mogla dati državi tak režim, kakor ga država v interesu svoje bodočnosti potrebuje. Skupščina je bila izvoljena l. 1925. s pomočjo največjega terorja. Kljub temu, da opozicija ni preprečevala njenega dela, ni ničesar realnega naredila. S to skupščino ni bilo mogoče delati. Vlada, v kateri sodeluje sedaj demokratska stranka, predstavlja popolnoma novo orijentacijo v državni politiki. Narod se mora odločiti, ali želi nazaj čase, kakor so bili do sedaj, ali pa hoče delasposobno skupščino. Demokrat-

ska stranka je tudi zato šla v vlado, da omogoči svobodne volitve. Razmere se ne morejo čez noč spremeniti, vendar se more reči, da bo razlika med temi volitvami in prejšnjimi volitvami, kakor noč in dan. Svoboda bo tolika, da bodo državljani lahko glasovali po svoji volji, da se stvori narodna skupščina, kakor si je želi sam narod. Kar se tiče pritožb zoper nasilja, ki jih sprejema Ljuba Davidović, prihajajo te pritožbe od pristašev radikalne stranke, in sicer od takih, ki so bili najbolj udeleženi pri terorju ob zadnjih skupščinskih volitvah. Marinković je označil kot eno glavnih točk programa bodoče vlade, da se reformirajo samouprave, kajti te, ki so sedaj ustvarjene, so samo karikature samouprav. Končal je z narodno prislovico: »Kad ima zore, doči če i dan.«

Pribičevićeva stranka razpada.

r Belgrad, 29. avg. (Izv.) Kar se tiče razkroja SDS, o katerem smo že obširno poročali, je zanimivo poudarjati, da Pribičević o tem previdno molči in ne poroča v »Reči« niti besedice. To je razumljivo. Na drugi strani pa izstopivši člani glavnega odbora SDS v javnih izjavah napadajo Pribičevića. V proglasu, ki so ga izdali in podpisali nekateri člani glavnega odbora SDS, se v glavnem naglašja sledeče:

Sedaj, ko se bo moralo ljudstvo odločiti, komu bo poverilo državno krmilo v roke, smo po dolgem razmišljanju sklenili obrniti se na vse naše prijatelje, da se vrnejo v demokratsko stranko. Danes je Davidovićeva demokratska stranka edini branitelj naših temeljnih pravic in državljskih svoboščin, ki se tako kruto gazijo. Potrebe, radi katerih smo se pred dvema letoma s Pribičevićem odcepili od demokratske stranke, so zgubile svoj pomen, ker je Stjepan Radić že davno priznal to državo,

kakršna je. Njegovi ljudje so bili celo ministri. »Radićeve nevarnosti« ni več.

Pribičević, ki se je odločno boril proti Radićevemu nacionalnemu ekskluzivizmu, je sam postal ekskluzivist. Najboljši dokaz je to, da ima Pribičević največ uspehov v tistih krajih, kjer lahkoverni svet misli, da je srbstvo ogroženo. V poslednjem času se Pribičević javlja kot nacionalni ekskluzivist in kot pobornik za prečansko fronto.

Ko smo tako premotirli razmere, smo prišli do sklepa, da SDS zgublja svoj namen. Sedaj je najboljši trenutek, da se osnuje močna falanga, ki bo odločno odbila napad reakcije. V tem imenu pozivljamo vse naše prijatelje, da pristopijo k demokratski stranki. 11. septembra pa naj zanjo glasujejo.

Nato slede podpisi 40 uglednih samostojnih demokratov, med katerimi so 3 člani glavnega odbora SDS.

Diplomati se zbirajo.

Atene, 29. avg. Venizelos je definitivno odklonil vodstvo grške delegacije za Društvo narodov. Drugi člani, razen finančnega ministra Kaphandarisa, so že odpotovali. Ali bo zunanji minister Michalokopulos in guverner narodne banke Diomedes Drossopulos se seje udeležil, še ni gotovo.

Stokholm, 29. avg. Na Finskem se razmotriva vprašanje, ali naj se Finska pri tem zasedanju Društva narodov da voliti v svet, kakor prigovarja Anglija in kar bi praktično pomenilo nadaljevanje angleškega protisovjetskega bloka. Nasprotniki te politike se sklicuje na to, da ima Finska enako malo kot Švedska interes na političnih kombinacijah velesil. Z vzhodnim sosedom je najboljše živeti v strpljivih odnošajih.

Berlin, 29. avg. Jutri se vrši zadnja seja kabineta pred odhodom v Zenevo, katere se

pa udeležijo le nekateri ministri. Na seji se bodo obravnavala izključno zunanjepolitična vprašanja. Zadevo nove razdelitve mandatov ne bo urgirala, a določil se bo nemški kandidat v mandatno komisijo. 1. sept. odpotuje delegacija z ministrom dr. Stresemannom in dr. tajnikom Schubertom v Zenevo.

Sofija, 29. avg. Delegacijo vodita zunanji in finančni minister Molow. Ministrski svet je odobril ekspoz Molowa glede gospodarstva v Bolgariji, kakor ga namerava vlada predložiti svetu Društva narodov. Gre za večje inozemsko posojilo. Molow je odpotoval v nedeljo; zunanji minister Burow bo po zasedanju obiskal glavna mesta zapadne Evrope. Delegaciji je pridružen in guverner narodne banke Iwanow in načelnik instituta za bolgarske begunce Saratow, ki bo o teh beguncih na seji podal ustmeno poročilo.

Upepelitev Sacca in Vanzettija.

V BOSTONU DEMONSTRIRA 200.000 LJUDI. — MOSKVA IZOBESILA ČRNE ZASTAVE IN ORGANIZIRALA SPLOŠNA PROTESTNA ZBOROVANJA. — FRANCIJA IZGANJA INOZEMSKE NEMIRNEŽE — PEPEL TRUPEL V EVROPI.

v Pariz, 29. avg. (Izv.) Z ozirom na krvave spopade pri demonstracijah radi usmrtnice Sacca in Vanzettija so v Franciji izredno pomnožili policijo, posebno pa v Parizu. Prefekti v obmejnih departementih so dobili pooblastilo, da lahko samostojno poženejo preko meje neljube inozemce. Pariški policijski prefekt pa sme izganjati inozemce samo s podpisom ministra za notranje stvari.

v Newyork, 29. avg. (Izv.) Povodom sežiganja trupel Sacca in Vanzettija je bila v Bostonu velika demonstracija, katere se je udeležilo 200.000 ljudi. Sodelovala je tudi ognje-gasna straža, katero pa so demonstranti zvalili v drugo smer s tem, da so vpriporili napadne alarme radi ognja. Pogreb je bil po policiji tako strogo zavarovan, da so se smeli krstama pridružiti samo sorodniki in zastop-

niki raznih korporacij, dvesto po številu. Pokopališče je bilo popolnoma zastraženo po policiji. Pepel pokojnih je bil danes razstavljen v Newyorku in ga bodo prepeljali v Evropo.

v Moskva, 29. avg. (Izv.) Moskovski odbor komunistične stranke je o priliki vpepelitve sklical protestna zborovanja po vseh večjih trgih v Moskvi. Po mestu vise črne zastave.

v Pariz, 29. avg. (Izv.) V raznih francoskih mestih je ponovno prišlo do spopadov in do protestnih manifestacij radi usmrtnice obeh Italijanov v Bostonu. V Brestu so imeli komunisti veliko zborovanje, nakar so hoteli prodreti proti ameriškemu konzulatu. Policija na konjih je, pomnožena z žandarmerijo, množice razgнала. Pri tem je bilo na obeh straneh veliko ranjenih. Do sličnih dogodkov je prišlo tudi v Nizzi. Kljub policijski prepovedi so komunisti imeli zborovanje. Policija jih je napadla in po enournem boju so se morali komunisti umakniti. Mnogo demonstrantov je bilo aretiranih in policija je inozemce takoj pognala preko italijanske meje.

v Pariz, 29. avg. Bojkot proti ameriškemu blagu, ki so ga proglesile francoske strokovne zveze, se že zelo čuti. Tako so se delavci v pristanišču Port de Boue branili izkrcati ameriški parnik, ki je prispel tja v soboto.

Iz radikalne stranke.

r Belgrad, 29. avg. (Izv.) Za danes popoldne sklicana seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke se je pričela pop. ob 6. V odsotnosti Ace Stanojevića je predsedoval Marko Trifković. Stanojević, ki se zdravi v Vrnjicah, je poslal Trifkoviću pismo, v katerem ga prosi, naj on predseduje seji. Kar se njega tiče, se bo strinjal s sklepi, ki jih bo večina napravila. Seji so prisostvovali sami izraziti pašičevci. Razpravljalo se je o potrditvi kandidatnih list in o volivnem proglasu, ki ga bo izdal ožji glavni odbor na volivce radikalne stranke. Debatata je bila zelo živahna. Ob 8. zvečer so sejo prekinili in se je nadaljevala ob pol 10. Ni verjetno, da bi danes prišlo do končnoveljavnih sklepov. Zato se bo jutri seja nadaljevala.

Naše letalo ponesrečilo?

v Monakovo, 29. avg. (Izv.) V soboto je iz Dübendorfa pri Curihu odletelo šest jugoslovanskih letal, ki so se udeležila tamošnje letalske prireditve. Dve letali sta se pri poletu preko Arlberga zgubili, ker sta zašli v meglo. Ostala letala so srečno dosegla Inmost. Eno letalo se pogreša in se smatra, da je trčilo ob skale in se ponesrečilo. Podpolkovnik Petrovič je s podporo tirolske žandarmerije takoj uvedel iskanje za ponesrečenim letalom.

Brock in Shlee preletela Ocean.

v London, 29. avg. (Izv.) Letalca Viljem Brock in Edvard Shlee sta na letalu »Ponos Detroit« prispela v Croydon v 23 urah 19 minutah. Od Nove Fundlandije sta po treh urah prišla v hud vihar, ki pa je pospešil njun polet, ker je pihal v njuni smeri. Blizu angleške obale sta zašla v meglo, tako da sta zgubila smer poleta. Nad Devonshire sta metala listke, naj jima ljudstvo v obrežnem pesku z velikimi črkami napiše kraj, kjer se nahajata. V nekem mestu so prebivalci dvigali angleške zastave, tako da sta letalca dobila prepričanje, da sta res v Angliji. Ko sta letalca pristala, ju je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Policija je komaj vzdrževala red. Letalca sta imela s seboj 355 galon bencina, porabila sta ga pa komaj polovico. Letalo je enokrilno sistema Stinson. Letalca sta davi ob 8.31 zopet odletela proti Monakovem, odkoder bosta jutri nadaljevala polet.

v Newyork, 29. avg. (Izv.) Radi izredno goste megle sta se londonska letalca z letališča pri Ontariu vrnila. Po dosedaj nepotrejni vesti je Redfere pristal v Braziliji.

VPRAŠANJE NASLEDSTVA V ROMUNSKEM REGENTSKEM SVETU.

v Bukarešta, 29. avg. (Izv.) »Politica« poroča, da ministrski predsednik Bratianu izdeluje statut, s katerim se ureja vprašanje nasledstva članov regentskega sveta. Romunski regentski svet je imenoval kralj Ferdinand, ne da bi bilo svoječasno urejeno tudi vprašanje nasledstva njegovih članov. Bratianu hoče v tem pogledu predložiti parlamentu poseben predlog in upa, da bo za svoj načrt dobil pritrdilo vseh strank.

Tabor SLS v Ljutomeru.

NAD 3000 ZBOROVALCEV. — VELIKE MANIFESTACIJE ZA DR. KOROŠCA. — MEDJIMURCI ZA SLS.

V nedeljo se je vršila v središču Prlekije, v Ljutomeru, veličastna manifestacija za Slovensko ljudsko stranko. Ogromne množice ljudstva iz Murskega polja, Slov. gorice in Prekmurja so se zbrale, da javno dajo priznanje SLS za njeno delo ter ji dokažejo svoje zaupanje. Ljudje se niso ustrašili nobenih ovir, niti to ni pomagalo, da so na proggi do Gorenje Radgone do Ljutomera diferiralne železniške ure po 10 minut od navadno običajnega časa ter je zato vlak 10 minut prej odhajal s postaja. kakor so ljudje navajeni.

Prihajali so ljudje peš, na okrašenih vozovih, ceste so bile polne ovenčanih kolezarjev.

Na Glavnem trgu v Ljutomeru je došlece pozdravljala godba. Po službi božji, ki se je vršila na prostem, se je Glavni trg izpremenil v mravljišče. Množice so se zgrnile okrog govorniškega odra, ki je stal pod mogočno slovensko trobojnico pred mestno hišo.

Shod je otvoril podpredsednik mariborske oblastne skupščine g. Jakob Rajh. Po pozdravnem nagovoru je podal besedo dr. Korošcu, ki je burno pozdravljen govoril.

GOVOR DR. A. KOROŠCA.

Naše zunanjepolitične smernice.

Vsaka politična stranka mora imeti jasno začrtan program ne samo v notranji, temveč tudi v zunanji politiki. To je dvojno: Prvič: ohraniti mir, a drugič gledati, da radi tega z vsemi sosedji živimo v dobrih odnosih. Zato smo se vedno ogibali, da bi hujšali proti drugim državam in ako je bilo treba, odbijati napade drugih, smo vsakokrat vedeli držati se pravih mej. To se je osobito vedno pokazalo, kadarkoli nas je izzivala Italija. Da poudarjamo Italijo, je pač samoumevno, ker je naša najbližja in najnevarnejša sosedja. Toda ista načela v zunanji politiki veljajo tudi za druge naše sosedje, naj nam bodo blizu ali daleč. Mi se brigamo za državne interese povsod, a ne samo na eni meji.

Zelo čudno se nam mora vsled tega zdeti, da so po mojem govoru v Ptuj v belgrajski javnosti pojavili glasovi, ki nam ne dovoljujejo, ga govorimo o vsej naši zunanji politiki. In zopet se je čul glas, ki so ga zanesli naši »napredni«² slovenski obrekovalci v Belgrad: Slovenska ljudska stranka je separatistična stranka, je ozko-slovenska stranka, zato naj ne govori o zunanji politiki cele države.

Toda kakor so Slovenci državni narod, sestavni del vse naše države, tako je tudi Slovenska ljudska stranka državna stranka, ki se briga za dobrobit ne samo Slovenije, ampak vse države. In tako si tudi ne damo vzeti pravice, da govorimo o zunanji politiki napram vsem našim sosedom, in to tudi napram Bolgariji in Madjarski, dobro vedoč, da tudi naša službena zunanja politika dandanes zasleduje v zunanji politiki ista miroljubna načela, kakršna mi vedno in povsod v javnosti naglašamo. Bedasto pa je stališče, katero zavzemajo naši protivniki nam nasproti: ako ne govorimo o vseh skrbih naše države, smo separatisti; ako pa govorimo, se nam zameri, ker smo separatisti. Ker se z bedastostjo baje celo bogovi zaman borijo, se mi tega posla niti lotiti nečemo, ampak rečemo le: Slovenska ljudska stranka ne bo nikogar prosila za dovoljenje, da li in v koliko se sme baviti z zunanjo politiko, ampak bo storila vedno to, kar je v prid vsej državi. In naša miroljubna politika je, to lahko iz polnega prepričanja zatrjujem, v prid cele države in vseh narodov. Italija se zopet pomirjuje, razmere z našimi sosedji, z Bolgarijo in Madjarsko, niso več napete, z Nemčijo smo si vidno vsak dan boljši, s Francijo nas veže iskreno prijateljstvo. Hvala Bogu, trenutno ni nobene nevarnosti za naš mir. Moramo tudi iskreno priznati, da to našo politiko omogočujejo in povsod podpirajo naši najožji zavezniki iz Male antante.

Ogromna važnost sedanjih volitev: gre za parlament.

V naši notranji politiki pa nam mora biti najvišje načelo: vse urediti tako, da bo enakomerno v dobrobit vsega prebivalstva v državi. Da to najvišje načelo izpelje in izvede, poklican je državni zbor ali Narodna skupščina. Ravno kar je državni zbor razpuščen, ker se mu je očitilo, da ni dovolj sposoben in delavski, in mi stojimo v sredini volitev za novi državni zbor. Zakaj naš državni zbor ni na višku, za to so dvojni vzroki: Ker pridejo v parlament vsled sedanjega volivnega reda zares tudi popolnoma nesposobni ljudje, in drugič, ker parlamentov dosedanje vlade tudi niso znale voditi.

To se mora spremeniti in to od tal spremeniti: kajti če bi tudi naš parlament bil samo za to tukaj, da se stranke med seboj kregajo in svajajo, da vlade prihajajo in odhajajo brzo kakor megle ob nevihti, da ni nikdar časa za delo, da se poslanci pošiljajo na počitnice, namesto na delo, ako parlamentarni mlín ne izmelje več nobene zakonske moke, potem se bo začel narod izpraševati: Zakaj mi pa je tak parlament?

Toda tako vprašanje je že prvi korak k diktaturi, je prvo rahlo dovoljenje za diktaturo. Gotovo je, da nihče danes ne misli v naši državi na diktaturo, a je nihče ne želi

in nihče ne zahteva, a isto tako pa je tudi res, da je prva naloga parlamenta zakonodajno delo, dobrobit vsega prebivalstva, in ako on tega dela noče vršiti, potem si sam izpodkopa tla pod svojimi nogami. Zato pa so sedanje volitve velikanske in odločilne važnosti. Kajti narod se mora izjaviti, ali hoče delaven, priden, sposoben parlament, ali pa hoče samo parlamentarno igrališče, kjer se igrajo neresni in nezmožni poslanci večino in manjšino, kjer jim ni za delo, ampak le za parlamentarne besedne boje in kregje.

Slovenska ljudska stranka je vsakokrat, kadar je bila pozvana na vlado, pokazala, da je vnetja za delo in sposobna za delo, da ji je parlament resna ustanova, katero mora narod čuvati tudi s tem, da vanj pošilja resne in delazmožne poslance.

Ako pogledamo na dosedanje volivni boj v državi, potem ne moremo ostati brez strahu za bodočnost parlamenta. Večina strank ne govori o programu bodočega državnega zbora, ne govori o tem, kaj se naj v njem dela ali ne dela, ampak že sedaj ustvarja gradivo za bodoče parlamentarne praske in boje, kateri ne bodo za državo nič koristnega donesli. To je zelo nevarno početje!

Nasilstva Radičeve stranke.

Mnogo se govori v tem volivnem boju tudi o nasilju. V Sloveniji, kjer bomo po volitvah tudi mi nosili svoj del odgovornosti, ni nobenega nasilja, vsaj od strani uradov ne, isto tako pa tudi od strani naše stranke ne. S tem večjim ogorčenjem pa moramo opozoriti na to, kar se godi na Hrvaškem. Tam je prej Radičeva stranka proglašala načelo: Kmet kmeta voli! Sedaj pa izgleda, da ji bo veljalo načelo: Kmet ubijaj kmeta! Kajti izdala je razpis, da se naj z nasiljem tudi v družabnem življenju nastopa proti vsakemu, ki noče voliti Radiča. In res, prvi sad je že tukaj. V Čučerju so ubili radičevci pučkaša Talana. Ne samo proti morilcu, ampak tudi proti onim, ki pozivajo k nasilju, nestrpnosti in s tem k umorom, je treba postopati z najstrožjimi merami. Tudi narod je pozvan, da o tej stvari sodi in presodi. In ako je pozvan, je treba, da pokaže svojo zrelost in res sodi in obsodi. Kakor je izginila v masah Pribičevićeva diktatura, tako mora tudi izginiti Radičeva diktatura!

»Nasilja«² proti SDS.

Pri nas v Sloveniji se govori o nasilju proti Mestni hranilnici v Mariboru. To je baje najnovejšo nasilje. Ali je nasilje, ako se od strani odbor hranilnice, kateri ni znal gospodariti, tako da so se morale zadeve Mestne hranilnice izročiti državnemu pravdniku? To ni nobeno nasilje, temveč to je skrb za red in zakonitost, kateri se mora pokoriti tudi samostojna demokratska stranka.

Naš sporazum z radikali.

V prihodnjem parlamentu se bo delalo, ako pa bi stranke mislile, da ni treba delati, potem pa nastane velika nevarnost za parlament, kajti država potrebuje dela. Mi smo se že sedaj zvezali z radikalno stranko, da bomo z njo skupaj po volitvah delali. To je naš pakt z radikali. Nam očitajo, zakaj smo se zvezali z radikali. Sam, demokratska stranka je bila še pri zadnjih in po zadnjih volitvah skupaj z radikali, sam, kmetijska stranka vse do letošnjega februarja. Na to so pozabile stranke, zapravo nočejo več znati, da varajo narod. Mi gremo v zvezo s prečiščeno radikalno stranko. To je bistveno druga stvar. Sicer pa sami nimamo večine, nihče pa nas ne bo silil, da idemo z Radičem in Pribičevićem. Obe stranki sta izključeni od vlade, a mi moramo narodu nekaj prinesiti.

Program bodočega parlamentarnega dela.

Mi moramo olajšati davčna bremena. To bo velik in težak problem, ker letošnja žetev ni na višku in je suša nekaterim krajem hudo naškodila. Mi mu moramo izenačiti zakone, da ne bo nobeden neenakopraven v dejanju in prejemanju. Moramo mu dati več svobode v samoupravi. Državno upravno oblast moramo izboljšati in demokratizirati. Naloge, ki jih ima državni odbor, da zboljša našo administracijo, se morajo izvršiti. Mi Slovenije nismo pozabili, to je bil ta greh in so nas vse druge stranke tožile in obrekovali.

Ce vse to ne bo mogoče izvršiti, ako bo strankam več do praznih preprirov in do gostih počitnic, potem pa bi bilo najbolje, da se sklene vsaj novi volivni zakon, in se z njim napravi vsaj še en poskus, da se reši parlamentarizem.

Slovenska ljudska stranka bo z delom za državo in Slovenijo varovala parlamentarizem in ljudska prava. Zato pod njeno zastavo!

Govor voditelja SLS je bil sprejet z ogromnim navdušenjem, ki je še poraslo, ko so stopile na oder gojenke gospodinske šole v Svetinjah, oblečene v ljubke narodne obleke ter predale dr. Korošču šopek svežega cvetja. Gojenka Angela Postrak je naslovila na voditelja SLS kratek nagovor.

GOVOR ZASTOPNIKA MEDJIMURCEV.

Na shod so prišli tudi številni Medjimurci pod vodstvom nekaterih idealnih mladih

delavcev bratske hrvatske pučke stranke. Eden glavnih voditeljev HPS v Medjimurju, zdravnik dr. Juraj Reboš, se je javil k besedi ter pozdravil zborovalce v imenu Medjimurcev. Naglašal je skupne zveze, ki vodijo SLS in HPS k istemu cilju. Hrvatska pučka stranka se je med hrvatskim narodom globoko vsidrala. Narod je spoznal, da je to edina stranka, potom katere bo mogoče res doseči boljše čase; ljudstvo je uvidelo, da ga je Radič vodil dolga leta le za nos in danes se že vse oklepa pučke stranke, kjer se pojavi pučkaš, se ga vse oklepa s simpatijo. Radičevci so uvideli nevarnost, ki jim preti od HPS in

Gospodarska in politična manifestacija prekmurskih Slovencev.

Črensovci, 28. avg. 1927.

Današnji dan je bil za Črensovce in za vse Prekmurje ne le dan narodne manifestacije in govorjenja brez dejanj, ampak dan proslave dosedanjega dela SLS za dobrobit Prekmurja.

Dopoldne je bila prva letna skupščina Agravne zadruge v Črensovcih. Zadruga šteje do 2000 članov in skupščine se je udeležilo do 1500 ljudi. Po poročilu načelnika gosp. poslanca Klekla je zadruga imela do zdaj 200 tisoč dinarjev prometa. Vplačanih deležev je dosedaj do 100.000 Din. Sila, da so nekateri krogi zahtevali, da naj Prekmurci takoj odkupijo graščinsko zemljo, sicer jo po dveh mesecih izgubijo, je spravila skupaj teh 2000 interesentov, ki so se pod vodstvom g. Klekla organizirali v zadrugo, katere je spretno odbila ono zahtevo po takojšnjem odplačilu zemlje. Tekom enega leta se je isti obseg zemlje pocenil za 25 milijonov dinarjev. Zadruga je tekom enega leta prihranila agrarnim interesentom veliko vsoto 25 milijonov dinarjev. Zato ni čuda, da je med članstvom zadruge vladalo na obnem zboru veliko navdušenje in hvaležnost do onih, ki so jih obvarovali pred nepotrebnimi previsokimi izdatki za graščinsko zemljo. Enako pa je na skupščini vladalo upravičeno ogorčenje zoper one kroge, ki se kažejo prijatelje ljudstva, pa so jih dejansko hoteli za teh 25 milijonov oškodovati.

SHOD SLS POPOLDNE.

Cetudi so nad Prekmursko polje legli oblaki in je začelo pršiti, je vendar v popoldanskih urah po vseh cestah prihajalo ljudstvo ter se zbiralo okrog veličastne cerkve v Črensovcih. Velika množica do 2000 ljudi je navdušeno pozdravila voditelja slovenskega naroda

G. DR. ANTONA KOROŠCA,

ki je prišel v spremstvu g. Klekla in kandidata g. Jeriča ter drugih odličnih prekmurskih kulturnih delavcev. V svojem živahnem govoru, ki se je mestoma razvil v navdušen dialog z posameznimi, ki so hoteli dati duška svojemu prepričanju za našo dobro stvar, je g. dr. Korošec predvsem poudarjal, kako prav

zato so izdali oni proglas, v katerem pozivajo narod na teror. Toda kri mučenec je kakor seme, ki bo tisočero obrodilo! Pristaši Hrvatske pučke stranke se ne boje terorja, še bolj vneto delajo, da ljudstvu odprejo oči.

Med govorom je prišlo čisto do vznemirjenih vzklikov in odobravanja, vse je pozdravljalo vrle Medjimurce.

Predsednik shoda g. Rajh je nato zborovanje zaključil s pozivom, da se vsi na dan volitev odzovejo klicu Slov. ljudske stranke.

Po zborovanju so si predsednik SLS dr. Korošec in velika množica ljudstva ogledali novozgrajeno krasno poslopje Katol. doma.

je, da Prekmurci ne marajo več Radiča, zaradi katerega je bila marsikatera intervencija otežkočena, ker je Radič vedno trdil, da je Prekmurje — njegovo. Neki udeleženec je glasno dostavil, da so ga zadnjič iz Dolnje Lendave s papirko nagnali, kar je vzbudilo splošen smeh.

Silno je bilo ogorčenje med ljudstvom, ko je dr. Korošec povedal o strašnem zločinu radičevcev v Čučerju pri Zagrebu. Kmetje so dvigali roke! Odločno je zavrnil one zlobne agitacije, ki ljudi brez potrebe razburjajo, češ, da se bo izvršila kaka nova razmejitev z Madjarsko. SLS se takega nikdar ni posluževala in tudi sedaj jasno pove, da hoče čuvati mirovne pogodbe in ohraniti državi mir in red, ker SLS, ki bo v vladi, bo delala za dobrobit vse Slovenije in vse države. Enako je vse zbrano ljudstvo odobravalno odločen nastop zoper tisto SDS, ki je hotela iz Prekmurja napraviti — slovensko Makedonijo. Kdor hoče, da bo Slovenija močna, da bo tudi Prekmurje svobodno v svobodni Sloveniji, bo glasoval za SLS v prvo skrinjico. To je bil odmev dr. Koroševega govora, ki ga je ljudstvo z navdušenimi vzkliki sprejelo in odobravalno.

Za g. dr. Korošcem je govoril še kandidat g. Jerič, za njim je urednik g. Kantler v madjarsčini razložil govor g. dr. Korošca in so tudi navzoči Madjari izjavljali, da bodo skupno s svojimi sosedji in tovariši Slovenci volili SLS. Končno je nastopil voditelj prekmurskih Slovencev g. Klekl, ki je kljub temu, da še ni popolnoma okreval, vendar ognjevit ožigosal nasprotnike Prekmurja in škodljivce njegovega blagostanja ter dokazal z dejstvi, da je za Prekmurje kaj dosegla le Slov. ljudska stranka.

Shod je ob glasovih »Lepe naše domovine«, ki jo je zaigrala godba in jo je ljudstvo odpelo, končal in so se ljudje razšli na domove, kamor so mnogi imeli pa tri do pet ur daleč, in po njih pojde glas po Prekmurju:

Kdor hoče, da ne bo Prekmurje slovenska Makedonija, za katero so jo napravili demokraci in jo hoče imeti Radič, to bo volil Slovensko ljudsko stranko!

Impozanten shod SLS v Mariboru.

VELICASTNE MANIFESTACIJE ZA SLS IN DR. KOROŠCA. — NAJVEČJI LETOSNJI SHOD V MARIBORU. — NAD 1500 UDELEŽENCEV. — BLAMAŽA SOCIALISTOV.

c Maribor, 29. avgusta. (Izv.) Današnji shod SLS se je spremenil v veličastno manifestacijo za SLS in njenega voditelja dr. Antona Korošca. Shod se je vršil v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Obisk je bil nad vse pričakovanje sijajen, tako da je ta shod največji shod, kar se jih je v Mariboru letos sploh vršilo. Velika dvorana je bila nabito polna. Ljudje so napolnili vežo, stopnišče in glavni vhod. Velika množica je šla na dvorišče in tam zasedla vsa odprta okna dvorane. Bili so pa v ogromni večini samo pristaši SLS.

Shod je sijajno dokazal, kakšno pozicijo bo SLS zavzela v Belgradu in da so vse govorice nasprotnikov, da bodo na glasovih pridobili, brez podlage, ampak da bo ravno nasprotno, to je, da bodo nasprotni stranke letos še bolj poražene kot pri zadnjih volitvah.

Incidentna na shodu skoro ni bilo, ker je bilo nasprotnikov le malo. Med govorom dr. Korošca se je par socialistov ojunčilo. Dr. Korošec jih je mirno pustil delati medklice o Zaloški cesti in TPD. Potem so pa od dr. Korošca dobili tak odgovor, da so morali utihniti. S tem se je silen vtis dr. Koroševega govora samo povečal. Pristaši so se razvneli in navdušeno prirejali dr. Korošču ovacije, kakršnih ni v Mariboru doživel še noben politik. Takšnega uspeha ne more beležiti nobena druga stranka v Mariboru.

Trbovetijski rudarji vprašujejo SDS:

Zakaj je glasilo SDS »Jutro«² v največji kruhoborbnj stavki rudarjev leta 1923, tako vneto zagovarjalo velekapitalistično TPD in napadalo stavkujoče delavstvo, in zakaj se dela danes, ko je rudarsko delavstvo pobito od velekapitala na tla, tako vnetega zagovornika rudarskih interesov?

Zakaj je glasilo SDS »Jutro«, ob tragičnem spopadu 1. junija 1924 tako vneto zagovarjalo »orjunašec«, rudarski revir pa slikalo kot komunistično gnezdo in rudarje denunciralo kot protidržavne elemente?

Zakaj bivši SDS minister za šume in rude dr. Žorjav, ko je izdal pravilnik Bratov-

skih skladnic, ni skrbel za zadostno finančno podlago, radi česar je sedaj skladnica s 400 milijoni dinarjev v deficitu? Zakaj kot minister ni zahteval podpore od vlade ali TPD za Bratovske skladnice?

Zakaj SDS poslanci in ministri niso nastopili za pravice rudarskega delavstva, za izboljšanje socialne zakonodaje, za striktno izvrševanje zakona o zaščiti delavstva? Zakaj SDS ni nastopila proti temu, da so se preganjali delavski voditelji ob stvarkah in v borbi za izboljšanje gnojnega položaja? Zakaj je SDS takrat zagovarjala velekapital?

SDS ožigosana za svoje nesocialno delovanje.

Zadnje čase doživljamo iz »Jutrovega« uredništva dolgovozna zagotovila, kako veliko srce ima SDS za delavca. Obenem pa se množe napadi na SLS in dr. Gosarja. Vsakdo ve, kaj je SLS storila za delavstvo. Zato »Jutrovec« lamentacije vzbujajo le pomilovalen smeh pri delavcih, ki vedo, da ima SDS delavca »rada« le 11 septembra, dokler ne oddajo kroglice.

Radi tega, da se osveži spomin na zgodovinska dejstva, prinašamo v naslednjem dr. Gosarjev razgovor z urednikom »Pravice«.

Zakon o zaščiti države ~ delo SDS.

Na opozorila urednika, da »Jutro« očita poslancem SLS, zakaj niso odpravili zakona o zaščiti države, je dr. Gosar odgovoril:

Res je. Tega nismo storili, kakor nismo storili še marsičesa drugega ne. Toda ali tako kritikanje je prav toliko vredno, kakor če bi kdo marljivemu in vestnemu gospodarju, ki pa v težkih razmerah komaj še rine s svojim gospodarstvom naprej, očital, da si še ni pozidal novega hleva, da si ni hiše popolnoma preuredil, zanemarjenega sveta amelioriral i. t. d.? Pa to le bolj mimogrede. Zanimivo pri celi stvari je najbolj to, da so zakon o zaščiti države napravili kljub ostrim našim protestom baš samostojni demokrati, ki nam sedaj očitajo, zakaj nismo tega zakona odpravili! Mar so hoteli s tem priznati, da je bilo to njihovo delo res tako slabo, da smo sedaj mi največji grešniki, ker nismo tega takoj v prvih deset tednih svojega sodelovanja v vladi porušili? Tudi za to bo še prišel čas, samo da desetih tednih svojega sodelovanja v vladi poklicani soditi naše krivde v tem pogledu.

Davek na ročno delo ~ zasluga SDS.

Na »Jutrovo« pisanje, zakaj SLS ni odpravila davka na ročno delo, je med drugim izjavil dr. Gosar:

»Ali naj o tem zopet in zopet ponavljam staro resnico, da je ta davek prva uvedla vlada, v kateri je sedel g. dr. Žerjav in da je davke mnogo lažje uvajati, kot pa odpravljati. Če mi pride kdo na shodiš s to stvarjo, povem tole priliko: Malopridnež zažge ponoči kozolec, se skriva v grmovje in čaka. Ko pridejo gasilci — ker je ponoči, se zgodi to malo pozno — pa zleze lopov iz svojega skrivališča in prične gasilce oštevati, zakaj so tako pozno prišli, da ne znajo gasiti itd. Kaj pravite k temu? — Na nekem shodu so mi odgovorili: Na ogenj z njim, ker drugega tak zloben človek pač ne zasluži! — Primera je brez dvoma nekoliko huda, a kaj kar se tiče nesramnosti, ki tiči v tem, da človek svoj lastni greh očita drugim in jih dela odgovorne zanj in za njegove posledice, je gotovo popolnoma točna.

Podpora za delavsko zavarovanje ~ znižana.

Na grdi in nesramni očitek, češ da je dr. Gosar zavodu za zavarovanje delavcev skrčil dosedanje zakonito podporo dveh milijonov na pol milijona — je dr. Gosar povedal sledeče:

»Zal, da nimam pri roki vseh finančnih zakonov, da bi mogel natančno povedati, kdaj, v katerem finančnem zakonu je bila ta podpora prvič znižana na pol milijona dinarjev. Zato je nevednost ali pa laž, če kdo govori o dosednji dvomilijonski podpori, ker te že dolgo, dolgo ni bilo. Vem pa to, da takrat, ko se je ta podpora prvič znižala, nismo bili mi v vladi; precej verjetnost pa je, da so sedeli takrat v vladnih klopih ali naši samostojni demokrati ali pa samostojni kmetje.«

Zlata maša goriškega nadškofa.

Gorica, 26. avgusta.

Za trenotek so se oblaki razgnili, naliv je ponehal, le malahko še rosi. Iz škofije se vije dolga bela procesija: kapucini iz Gorice in iz Kriza, frančiškani s Kostanjic in Sv. gore, jezuiti, bogoslovci, duhovniki... dva, štiri, šest... deset, dvajset, petdeset... vsa goriška nadškofija, Slovenci, Furlani in Italijani, nobene razlike ni med njimi. Kato-liška cerkev! Kam so se skrili tisti, ki prav te dni besnijo proti njenemu vesoljstvu, ki se do danes tako jasno kaže prav tu ob Soči? Trideset mlečnozobih miličnikov dela špalir. Prihajajo kanoniki v škrlatni obleki, škofa tržaški in poreški, pod baldahinom jubilar; njegov korak je lahek, a svečan. Kje je težko breme 73 let? Visoka pesem se dviga proti nebu iz grl Gospodovih maziljencev, moti jo bobnenje topa tam izpod Sv. gore. Po lahkem ovinku zavije sprevod v cerkev na Travniku. Iz mračnih in izpranih zidov, ki so videli vse vojne grozote, je zadihalo življenje. Tisočglava množica se umika in daje prostora, s kora zadonj mogočni »Ecce sacerdos.« Sv. opravilo gre hitro od rok. Z zvonikom mladeniškim glasom zapoje zlatomašnik »Gloria in excelsis Deo« kakor bi bilo pred 50 leti. Skozi veliko okno je za hip posijalo sonce, a samo za hip; močan piš že sili skozi slabo zamašene zido-

Socialne institucije ukinjene. ~ Posledice politike SDS.

Urednik »Pravice« je pral dalje: »Dalje Vam na podlagi Vašega ekspezoja o proračunski razpravi očitajo, da so bile pod Vašim ministrovanjem ukinjene vse borze dela, izseljeniški komisarij v Newyorku, oddelki za socialno politiko v Ljubljano, Sarajevu, Zagrebu in Splitu, krajevne zaščite dece v Belgradu, Zagrebu in Ljubljani, ortopedski zavod v Trebinju itd.«

Dr. Gosar je odgovoril:

»Vse to je resnično na papirju, v resnici pa je marsikaj drugače. Kdor ve količjak, kako stvari stoje, bo namreč priznal, da ni bila ukinjena v vsej državi nobena borza dela. Nasprotno, ravno zadnji čas smo čitali, da je minister za socialno politiko otvoril nekaj novih borz dela na sedežih delavskih zbornic. Tudi izseljeniški komisarijati v resnici niso bili ukinjeni. Verjetno je, da se bi vse to točno tako zgodilo, če bi sedel na mojem mestu g. dr. Žerjav ali kdo drugi; ker pa je sedel v ministruvstvu za socialno politiko zastopnik delavstvu tako silno nenaklonjene SLS, je znal preprečiti, da bi se te prevažne socialne ustanove v resnici odpravile. Še več, treba je samo izrpati pooblastila, ki sem si jih v finančnem zakonu izposloval, pa bi se poleg izpopolnitve delavskih posredovalnic smoteno organiziralo tudi izdatno podpiranje brezposelnih in kar je po mojem še važnejše, v vseh treh glavnih mestih bi se še letos zgradila po ena velika delavska kolonija, kjer bi pridni in marljivi delavci lahko polagoma postali samostojni in neodvisni lastniki svojih domov.

Kar se tiče ukinitve oddelkov za socialno politiko v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Splitu in treh krajevnih zaščit dece, pa mi dovolite tole pripombo: Oddelki za soc. politiko so obstajali samo v navedenih krajih oziroma oblasteh. Drugod teh ustanov ni bilo. Sedaj mi pa povejte, ali sem jaz kriv, da je država razdeljena na 33 oblasti, ko so ta zakon izglasovali samostojni demokrati. In povejte mi, ali ni popolnoma po programu samostojnih demokratov, da je tudi socialna politika v vseh oblasteh enako organizirana. To se pravi: ali ni ukinitve oddelkov za socialno politiko in krajevnih zaščit dece v teh par oblasteh samo nujna posledica brezmiselnega razkosanja države v toliko množico oblasti. Če bi obveljal naš program in bi bila država razdeljena v malo številu pokrajin, potem bi vsaka izmed njih lahko imela ne samo tak oddelk za socialno politiko, kot je obstojal sedaj ob koncu v Ljubljani, marveč bi lahko ohranili velik del socialno političnih ustanov, ki smo jih svoj čas pod pokrajinsko vlado imeli.

Invalidski zavod v Trebinju ~ vzor SDS-arske soc. politike in gospodarstva.

Ker smo že pri tem in mi, kakor pravite, »Jutro« očita ukinitve ortopedskega zavoda v Trebinju, naj povem eno zanimivost. Ko je šlo za to, da se ta zavod ohrani, sem se hotel za to borbo oborožiti. V ministruvstvu sem si dal izpisati natančen pregled vsega, kar se je v tem zavodu od njegovega obstoja, menda od leta 1922 naprej, proizvedlo. Slika je tale: Nad tri četrtnine vseh izdelkov so bili to navadni čevlji, odnosno popravila čevljev. Komaj pičla četrtnina je bila protez, oziroma popravljen protez. Povprečno pa je stal država en komad teh izdelkov okroglo 1200 Din! Pa naj mi kdo reče, da je čudno, če vrag vzame tako socialno politiko. Pa ni to edini primer te vrste, lahko bi jih še navedel. Tega

pa nam vendar ne bo nihče očital, da smo te vrste socialno politiko v državi uvedli mi, ki smo imeli ministruvstvo za socialno politiko po dolgih, dolgih letih sedaj na koncu enkrat dva meseca v rokah, dočim so sedeli na tem stolu ravno samostojni demokrati ne samo meseca, marveč kar leta.

Bankerot socialne politike ~ zaključna bilanca politike SDS.

Zato pa »Jutro« popolnoma neupravičeno piše o bilanci klerikalne socialne politike, kajti to, kar se je v zadnjem proračunu zgodilo, ker se je moralo zgoditi, je v resnici samo zaključna bilanca nesmiselne socialne po-

Kako je SDS zviševala davke.

V poslednji številki smo poročali, da je bila z zakonom o proračunskih dvanajstih za meseca junij—december 1921, ki ga je podpisal tudi zastopnik slovenskih demokratov, zvišana zemljarina štirikratno, hišna razredarina pa trikratno. Ta zvišanja in vse druge trdote omenjenega zakona, kakor odprava plačilnih nalogov, so bile podaljšane tudi za davčno leto 1922 in sicer s čl. 2. zakona o proračunskih dvanajstih za meseca januar in februar 1922. Ta zakon nosi podpis tudi takratnega ministra za socialno politiko dr. Žerjava.

Nadaljnji zakon o proračunskih dvanajstih za meseca marec in april 1922 je prinesel za Slovenijo nov udarec, ki jo je veljal težke milijone in ki je v temeljnih pretresel vsa gospodarska podjetja. S členom 3 b tega zakona je bil davek na vojne dobičke razširjen na leto 1920. Ta določba je bila tem krutejša, ker je prvotni zakon o davku na vojne dobičke izrecno določil leto 1919. kot zadnje

litike naših samostojnih demokratov. Poudarjam le še to, da bi brez nas bila ta bilanca še neprimerno slabša, ker bi končala s popolno odpravo ministruvstva za socialno politiko, ki smo jo ravno mi rešili, ker smo s svojim kratkotrajnim delovanjem v vladi pripravili celo vrsto dalekosežnih reform naše socialne politike.

Mislím, da je vse to za vsakega treznega človeka dovolj jasno in razumljivo in zato sem tudi prepričan, da bodo delavci baš ob teh volitvah spoznali, da jim hoče in more nuditi potrebno zaščito v obstoječih razmerah samo Slovenska ljudska stranka ter bodo oddali njej svoje glasove.«

Grška zeli novo pogodbo.

v Pariz, 29. avgusta. (Izv.) Po poročilih, ki so dospela na Quai d'Orsay, namerava grška vlada potem, ko je grški parlament odklonil jugoslovansko-grško pogodbo, uvesti nova pogajanja za novo pogodbo med obema državama, ki naj varuje grške interese, obenem pa Jugoslaviji glede njene trgovine dovoli vse zaželjene olajšave.

GRŠKE MELIJORACIJE V MAKEDONIJI.

v Atene, 29. avgusta. (Izv.) Grški parlament je odobril osnutek zakona, da se sprejme velika fundacija v Newyorku za izvršitev melioracij na ogromnih močvirjih v Makedoniji. Zato potrebni denar 19 milijonov dolarjev bo preskrbela newyorška družba potom grške vlade. Dela se bodo takoj pričela.

Rothermere še vedno ne miruje.

v London, 29. avgusta. (Izv.) »Weekly Dispatch« nadaljuje akcijo »Daily Maila« v korist madjarskih manjšin v Češkoslovaški in v Rumuniji. List izjavlja, da bo imel Chamberlain na prihodnji seji Sveta Društva narodov pri razpravi o madjarskih manjšinah lepo priložnost dokazati svoj sloves ustvaritelja miru v Evropi. Trpljenje madjarskih manjšin v Rumuniji in na Češkoslovaškem kriči po odločitvi. Če bi Chamberlain mogel izvesti revizijo glede krivic, ustvarjenih po trianonski pogodbi, bi stabilizirano in red v centralni Evropi vzpostavil in svetovnemu miru napravil historično uslugo.

London si želi trgovine z Moskvo.

v London, 29. avgusta. (Izv.) Baldwin je včeraj v nekem govoru na škotskem poudarjal, da je Anglija pripravljena tudi v bodoče trgovati z Rusijo, vendar pa zloraba trgovin-

ske in diplomatske misije v politične svrhe greši proti metodam civiliziranih vlad. Izgon ruske trgovinske delegacije iz Anglije pa ni nepremostljiv zadržek proti trgovini med Anglijo in Rusijo. Če je ruska vlada pripravljena opustiti sovražno delovanje in dati zadostno varstvo, da ne bo uganjala nobene propagande v Angliji, ni vzroka, da se ne bi obnovili trgovski odnošaji.

Turčija se odvrta od Moskve?

Carigrad, 29. avg. Sovjetska vlada je hotela obstoječo pogodbo z Angoro, zlasti glede vzhodnih vprašanj, deloma obnoviti, deloma spopolniti. Turška vlada je ta predlog odklonila z utemeljitvijo, da že itak obstajajo težave za turško posojilo v Londonu in Parizu. Diplomati pravijo, da se Turčija, odkar ji je London priskočil z denarjem na pomoč, sploh odmika od sovjetov.

Socialni demokrati nazadujejo.

Dunaj, 29. avg. Delavska zbornica objavlja statistiko strokovno organiziranih delavcev. Po njej so socialni demokrati od leta 1921, ko so dosegli višek, do danes nazadovali za 30 odstot. Dočim je njihov stalež leta 1921. znašal 1.079.777, znaša letos le še 756 tisoč 392 članov.

POGAJANJA MED BUDIMPEŠTO IN RIMOM

v Budimpešti, 29. avg. (Izv.) Kakor poroča »Magyar Ország«, se bodo tekom oktobra začela v Budimpešti pogajanja glede vprašanj, ki so v zvezi z madjarsko-italijansko trgovinsko pogodbo. Mussolini je poveril Venturiji, ministra novo anektiranih italijanskih dežel, da vodi na čelu velike delegacije v Budimpešti vsa ona pogajanja, ki so v zvezi z reško lukco in z italijansko-madjarsko trgovinsko pogodbo.

je zlatomašnik zapel »Te Deum laudamus«, »Te Deum... je odpela mogočno vsa duhovščina in z njo verniki. Bil je pretresljiv trenutek. Iz vseh je kipela hvala proti nebu, a tudi molitev, da bi Bog ohranil domačega dobrega in odločnega pastirja preizkušeni Goriški še mnogo let.

Vihar je med tem polegel, le dež je še lil, suha zemlja je željno srkala blagodejno vodo. Okoli polдне se je nebo zjasnilo, Gorica se je prikazala v vsej svoji lepoti, odeta s svežim zelenjem. Od Solkana sem je prihramel bataljon bojno opremljene konjenice na vojaških vajah in se podil mimo cerkev na Travniku. »Dov' è il ponte di Lucinico?« Nekje za Solkanom prisostvuje Mussolini zaključnim manevrom. Oj Gorica, mesto solca in viharjev!

* * *

Goriško ljudstvo je poklonilo svojemu pastirju nadškofu dr. Frančišku Sedeju, zlatomašniku, dar, ki mu je bil gotovo nad vse ljub. Goriško ljudstvo pozna skromnost prevzvišenega in ve, koliko skrb on posveča za vzgojo duhovskega naraščanja, koliko on žrtvuje od svojih dohodkov za nadškofijsko semenišče. Radi tega je vso miloščino ene nedelje, kateri je dodalo še posebne darove, poklonilo v dar zlatomašniku za pomoč k vzdrževanju semenišča. Duhovniki so še posebej prispevali k zbirki. A še lepši dar je nadškof prejel od prosvetnih društev Prosvetna zveza je

Prevzvišenemu poklonila za zlato mašo krog 2000 sv. obhajil, ki so jih darovali zanj člani in članice o priliki okrožnih romanj. Na številne čistitke, katere so Presvetlemu poslala prosvetna okrožja, je nadškof zlatomašnik poslal sledečo zahvalo:

Dobil sem brzobjavna naznanila, da so se me romarji prosvetnih okrožij, včlanjenih v Prosvetni zvezi, spominjali v molitvah in prosili Boga, naj me ob zlati maši ohrani še mnogo let.

Za te izraze vdanosti, za prijazna draga mi voščila, posebno za molitve katoliških mladeničev se prav pristočno vsem in vsakemu izmed njih zahvaljujem ter jim pošljem svoj nadpastirski blagoslov, da bi na podlagi kršč. načel v vzajemnosti s svojimi dušnimi pastirji, posebno pa z menoj delovali neustrašeno v čast božjo, v svoje zveličanje in blaginjo našega milega naroda.

S prijaznim pozdravom udani

† Frančišek B. Sedej m. p. nadškof.

KUPUJTE SREČKE II. STADIONSKE LOTERIJE

Glavni dobitek vila »Stadion«, Din 160.000.—

Kaj se godi doma

Katoliški dan v Dobrepoljah.

Tako sijajne manifestacije verske misli še ni videla naša Dolenjska, kot je bila v nedeljo 28. t. m. v Dobrepoljah. Ta dan so se zbrale župnije ribniške dekanije s svojimi organizacijami, s svojimi zastavami, s svojimi voditelji v prijaznih Dobrepoljah, odkoder se je točno ob 9. uri razvil pester sprevod na grič sv. Antona. Na čelu sprevoda je jezдила četa Orlov, nato so korakali odbor-niki občin, zadrug, društev, kmetske zveze. Med njimi smo opazili predsednika oblastne skupštine dr. M. Natlačen, bivšega poslanca Škulja, obl. poslanca g. Strnada in g. Erjavca, zastopnike Prosvetne in Pevske zveze in dekanija duhovščina. Za godbo so strumno korakali Orli, Orlice, naraščaj, narodne noše, ogromna vrsta članov prosvetnih društev, Marijinih družb in končno množica ljudstva. Krasen je bil pogled na pester sprevod z griča. Pod senco kosatih lip se je zbralo okrog oltarja štiri tisoč občanov. Po sv. maši je v lepih, izbranih besedah g. dekan Skubic razložil pomen praznika Kristusa kralja, čigar kraljestvo bodi v naših srcih, v našem razumu, v naši volji. Po posvetitvi Kristusu kralju je iz grl navzočih pevcev in pevč navdušeno vzklopela himna: Povsod Boga — ker naš je Oče, ker naš je kralj!

Zborovanje otvori in pozdravi odlični sodelovalec na prosvetnem polju g. Drobnič, ki predlaga za predsednika zboru g. obl. posl. Strnada. Predsednik pozdravi navzoče zastopnike, med njimi tudi g. vlad. svetnika dr. Logarja, okr. glavarja, nato podeli besedo g. Škulju, ki pozdravi občinstvo v pesniških besedah. Navdušeno pozdravljen od tisočih množice nastopi g. obl. predsednik dr. Natlačen. V lapidarnih besedah je črtal in klesal dolžnosti sodobnega katoličana, ki jih ima v kraljestvu Kristusovem tu na zemlji. Odkrival je globoke rane, pred katerimi ječi sodobna družba, sodobne države in sodobni narodi. Pokazal je na pobeljene grobove — na grobokope katoličanstva, ki tlačijo naš narod onstran Nanosa, četudi pravijo in zatrjujejo, da so katoličani. Kristus naj živi, Kristus naj vlada, Kristus naj kraljuje vsepovsod! Vihar navdušenja so izzvale njegove besede v srcih navzočih.

Tretji govornik, g. Terseglav je v krasnem, mojstrskem govoru zavrčal zmoto, češ, da Kristusovo kraljestvo ni od tega sveta, da na pozemeljsko življenje nima nikakega vpliva, zavrčal je zmoto, češ, da je vera privatna stvar, da politika in gospodarstvo nimata z vero ničesar skupnega. V krasni luči je mojstrsko podal to,

kar odlikuje katoliške Slovence pred vsemi drugimi narodi: katoliška vzajemnost. Tu so združeni vsi stanovi, vsi enakopravni člani ene in iste hiše. Pozival je našo mlado inteligenco, da se ne da zapeljati do razrednega stališča, ampak naj gradi svoj verski in družabni nazor na misel katoliške vzajemnosti. Solze so se iskriale v očeh naših dolenjskih mož in fantov, ko so poslušali govornika Tersegla, kateremu so ob koncu navdušeno pritrjevali in ploskali. Dasi ravno so trajali govori dve uri in pol, je množica do zadnjega vztrajala.

Blagoslovitev prosvetnega doma v Dobrepoljah.

Popoldne so se trume zgrinjale pred novim Prosvetnim domom sredi mične vasi Dobrepolje. Po končani popoldanski službi božji je g. Škulj stopil na balkon novega doma in podal zgodovino in razvoj prosvetnega društva, katero že 30 let živahno deluje v tej dolini. V društvu so delovali pod vodstvom g. pisatelja Jakliča najidealnejši mladeniči, ki danes kot moške stoje na čelu lepo razvitemu združenstvu v tej župniji. Tridesetletna želja se je uresničila pod zadnjim odborom, kateremu načeluje g. kaplan Presetnik, kjer so mu pomagali zlasti g. Strnad, g. Drobnič in načelnik Hranilnice.

Dom je izdelan po načrtih Prosvetne zveze iz Ljubljane, zato služi vsem v zvezi praktičnega, mišnega doma, ki ne nudi le velike dvorane, temveč ima štiri prijazne sobice, kjer se vrše vaje in sestanki. V imenu Prosvetne zveze čestita Prosvetnemu društvu tajnik Zor in prosí g. svetnika Ramovša, da z geslom »Veri in prosveti« *posveti novo poslopje. Med cerkvenim opravilom je done-la pesem »Povsod Bogac«.*

Na obširnem prostoru, ki je tudi last društva, se je pričela pevska tekma, kjer so tekmovali zbori iz Strug, Roba, Dolenje vasi, Ribnice, Škocjana in Dobrepolj. Končno so vsi zbori zapeči prelepo »Pojdem v Korotan« *in Kimovčovo »Geslo Pevske Zveze«.* Podrobno in strokovno oceno bo prinesla prihodnja številka Pevca. Z veseljem konstatiramo, da se slovenska pesem po zaslugi Pevske zveze po naših društvi krasno širi in obeta najlepše vseh. Prosta zabava, koncert godbe »Gradašac«, ki je neumorno igrala celi dan, in petje je zbral nad dva tisoč ljudi.

V lepem miru, krasnem razpoloženju so se ob mraku množice razšle z zavestjo, Bogu in Dobrepoljam smo hvaležni za tako lepo prireditev. Z.

Občni zbor Krekove mladine v Celju.

V nedeljo se je vršil v Celju 6. redni občni zbor centrale Krekove mladine. Predsednik tov. Kordin je ob otvoritvi pozdravil delegate po-družnic, dijake in prijatelje delavske mladine, ki so v velikem številu posetili občni zbor. Zborovanje je med drugimi pozdravil tudi zastopnik Delavske zbornice t. Marinček, ki je poudaril, da Delavska zbornica z veseljem spremlja prosvetno delo, ki ga vrši Krekova mladina med delavstvom, ker se zaveda, da si bo le izobraženo delavstvo moglo priboriti v družbi tisti položaj, ki mu gre po njegovem delu. Obl. posl. t. Ura-njek je v pozdravnem govoru pozival kršč. soc. delavstvo, da napne vse svoje moči, da razširi list »Pravico«, ki je delavsko glasilo. Nato je imel temeljit govor t. Marinček, ki je jasno podčrtal, da je socialni program Krekove mladine krščan-ski. Govor je bil viharno odobravane vseh ude-ležencev. Nato so se vršile formalnosti občnega zbora. Izvoljen je bil z veliko večino dosedanjí odbor, ki mu je občni zbor izrekel priznanje za požrtvovalno delo, o katerem pričajo novoustano-vljene podružnice in številne prireditelje Krekove mladine po vsej Sloveniji. V odbor je bil izvoljen tudi P. Gvido Rant O. F. M. kot duhovni svetovalec.

Popoldne so udeleženci obiskali Teharje in se z večernimi vlaki vrnili v svoje kraje, da krepko nadaljujejo delo, ki bo za delavstvo rodilo vedno lepše sadove.

Ivan Krajnik, slovenski kartograf — sedemdesetletnik.

Mirno in tiho je deloval Ivan Krajnik, naučitelj v poklju. Svojih del ni obehal na veliki zvon. V svoji skromnosti niti ni želel, da bi se o njem kaj pisalo. A vendar posvečujemo nekoliko vrstic v zadoščanje rodoljubnemu in zaslužnemu možu.

Rodil se je v Solkanu pri Gorici 4. sept. 1857. Njegov oče je bil mizar, ki se je preselil v Gorico. Ivan je v Gorici dovršil 4 gimn. razreda ter prestopil nato na učiteljsko. Maturiral je leta 1877. v Kopru ter potem služboval po raznih kra-jih na Tolminskem: v Podmencu, Kobaridu, na Srpenici. Po večletni učiteljski praksi se je ogle-sil v Kopru k izpitu za meščanske šole iz pegi-gorike, slovenščine, geografije in zgodovine, ka-teri izpit je dovršil z odliko. Ze kot mlad učitelj v Podmencu se je Krajnik jel ravnati po Gregor-čičevem navodilu: »Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož storiti je dolžan« *V šoli in zunaj nje je intenzivno delal v narodno blaginjo. Poučeval je cerkveno in narodno petje, aranžiral predstave, predaval. Bil je večkrat predsednik »Tolminskega učiteljskega društva«, pa tudi za-stopnik učiteljskega v okrajnem šolskem svetu. — Po smrti matere in mlade žene se je preselil na*

Štajersko. Služboval je tu pri Sv. Emi, na Blanci, v Kozjem in v Breznu. A že ob dohodu na Sta-jersko je bil razočaran. Nemški aristokrat, veliko-nemški glavar, ga je sprejel z besedami: »Sie sind ein unruhiger Geist«. Na Štajerskem je Krajniku umrla druga žena, nadebuda hčerka in sin. S tretjo ženo živi sedaj kot upokojenec v Mariboru.

Krajnik v svojem poklicu ni našel tistega priznanja, ki bi ga bil zaslužil: 39 let je zamlan čakal, da bi bil nameščen na meščanski šoli. Za-grenjen se je nato vsem nadaljnjim nadam odpo-vodal in sežgal svoje izpričevalo o učiteljski spo-sobnosti za meščanske šole. Tolažbe pa je iskal — v delu. Krajnik je izobren kartograf. Ze v Podmencu je bil osnovec »Zemljevid tolminskega«, ki ga pa ni dokončal, ker se je bil po nesreči izselil. Sestri učiteljici v Kanalu je narisal »Zemljevid Kanala in šolskega okolišca«. Toda v vojni je zgorela šola in z njo zemljevid. Na Štajerskem je narisal zemljevide za šolske okolišce ozir. ob-čine: Sv. Ema, Blanca, Kozje, Brezno, zadnja dva prav velika stenska zemljevida. In zemljevid nar-berškega okraja? Se najmanj dve leti ima de-la, da bo dovršen. Še sedaj kot 70 letnik dela od 7 zjutraj do 18 zvečer!

Želimu mu, da bi srečno dovršil započeto de-lo ter da bi ga Bog ohranil še mnogo let. Naj bi naša jugoslovanska vlada popravila to, kar je nad Krajnikom zagrešila Avstrija.

Odkritje spomenika A. Brinšku.

Na prelep način so organi finančne kontrole počastili spomin zavrtno umorjenega pripravnika Alojzija Brinška, ki je padel kot žrtev svojega poklica dne 6. junija 1924. l. na Golici. Pretečeno nedeljo so mu odkrili lep spomenik iz trdega kra-škega kamna, brušenega s plastičnimi festoni ter na vrhu plastično finančno čepico. Spomenik je visok 1.60 m in stoji prav na kraju zločina, ka-kih 500 korakov desno od Kadilnikove kočice proti Rožici, le nekaj metrov oddaljen od državne me-je. Divni gorski masivi ga obkrožajo, planinski orel plove v smelem poletu preko njega in ljube nareise mu rahlo poznavajo. Zločinec, ki je umoril Brinška, je šestkrat nosil preko Golice sa-harin; pripravnik ga je naznanil, kot je bila nje-gova dolžnost, in tlhotapec ga je zvalil v samotni pre-laz pod kočo ter mu tam zadal smrtonosno ra-no. Tovariši so položili mrtvo truplo na jeseniški mirovdor, gori na višavi pa mu napravili prelep spomenik, ki naj govori močnem stražarjem naše države na severu, kako cení vsak pristen državlján odgovornost, dolžnost in teža njihovega poklica. Slava ti, Lejze Brinšek, slava tvojemu komandantu in tovarišem, ki so po celi državi nabirali pri-spevke za ta lepi spomenik! Slavje je bilo pre-prosto toda nad vse pristržno. Jeseniška godba mu je zaigrala, v slovo mu je govoril neki tovariš, nato pa je g. kurat Bonač blagoslovil spomenik in ga v primernem govoru izročil v varstvo jese-

niški občini, ki jo je zastopal tajnik Potrato. Ste-vilni kolegi pod vodstvom obmejnega komisarja g. Kosa so mu še poklonili lep venec in s solzami v očeh se poslovili od ljubljene mladenci, ka-teremu so napisali na trdi kraški kamen:

Ponos stanu, junak, bil čast si domovine in za zvestobo dal si svojo kri, zločinska roka ti je vnela življenje, a Tvoj spomin na veke naj živi.

Slovenci v Italiji

Mussolini ob naši meji.

Mussolini si je v četrtek, 25. t. m. ogle-dal laško-jugoslovansko mejo, predvsem sek-tor Sneznika. Potovanje se je izvršilo v naj-strožjem inkognitu, toda spoznali so ga kljub temu šolski otroci po slikah, ki vise v vsaki šoli. Iz Opatije se je duce pripeljal v Ilirsko Bistrico, kjer se je ustavil v tamošnji novi vojašnici na hribu. Prihod se je kmalu do-znal. V 10 avtih se je Mussolini v spremstvu generalnega štaba odpeljal v Trnovo in si ogledal tamošnjo karabiniersko kasarno. Tam so mu pokazali načrte nove strateške ceste, ki se gradi sedaj iz Bistrice za Trnovem v velikem ovinku na Snežnik. Cesto grade laški inženjerji in vojakji in je čisto vojaškega po-mena. Spremljan od častnikov si je Mussolini osebno ogledal napredovanje gradbe, ter se nato z avto odpeljal celo do »Mašona« *pod Snežnikom. Novica, da je Mussolini v Trno-ve, se je bliskoma raznesla. Mussolini se je Preko Postojne in Podgrada vrnil v Trst in dalje v Rim.*

e Rim, 29. avg. (Izv.) Snoči ob 7. se je vrnil v Rim ministrski predsednik Mussolini iz Gorice, kjer je v soboto prisostvoval defi-liranju vojaških čet na vojaškem letališču v Mirnu.

Vojašnica se je podrla.

e Livorno, 29. avg. (Izv.) V noči od ne-delje na ponedeljek se je ob 3. zjutraj udrla podstrešje velike vojašnice Generale Cuchari. Vsled teže se je udrl strop nad veliko voja-ško spalnico in se podrl na speče vojaške. Nato so se udrla tla spalnice in se zrušila na voja-ke v prvem nadstropju. Nastala je strašna panika. Davi do 6. so izveleli 3 mrtve, 27 pa težje in lažje ranjenih. 20 jih je še pod raz-valinami. Med njimi je gotovo več mrtvih. V Livorno služijo več slovenskih vojakov.

Dnevne novice

★ Prevzvišeni gospod knez in škof ljub-ljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič se je od-peljal na oddih k Novi Štiti pri Sodražici, kjer namerava ostati do 15. septembra.

★ Nemški duhovniki in druga nemška gospoda, ki so spremljali naše rojake v domovino, so si zadnja dva dneva ogledali Ljubljano: grad, cerkve, muzej, tiskarno, za-vod v Št. Vidu itd. Da so polni zadovoljnosti, ni treba šele praviti. Danes pa se je odpeljalo 6 duhovnikov, na čelu jim dekan Wenker v Iko, odkoder gredo najbrž tudi v Dalmacijo. Vsi ostali pa so šli danes zjutraj k Sv. Joštu, odkoder so se podali v Bohinj k Sv. Duhu, kjer bodo ostali nekaj dni. — Naši rojaki pa, došli v domovino, so se razšli po domačih hribih in dolinah na svoje domove, kjer bodo prebili deset dni. — Skupni vlak se vrača na-zaj v Nemčijo preko Celja in Maribora v po-nedeljek 5. septembra. — K popisu njihovega prihoda in sprejema v domovini je treba do-dati še to, da so šli z Bleda na Brezje, kjer so opravili božjo pot in pustili v spomin na svoje romanje spominsko ploščo iz premoga, na kateri je lep relief Matere božje s podpi-som: »Marija varuj nas, Marija vodí nas! Vest-falski Slovenci 25. avgusta 1927.« Škofu ljub-ljanskemu pa so izročili istotako iz premoga izdelano podobo sv. očeta.

★ 75 letnica zagrebske trgovske zbornice. Včeraj je zagrebska obrtna in trgovska zbor-nica slovesno proslavila 75 letnico svojega ob-stoja. Dopoldne ob 9 se je vršil slovesen spre-jem čestitk. Ob 9.45 pa je bila svečana seja, katero je otvoril predsednik zbornice dr. Vla-dimir Arko. V imenu vlade je čestital trgo-vinski minister dr. Spaho. Oba, Arko in Spaho sta razen pozdravov imela daljše govore, v ka-terih sta orisala zgodovino zbornice in njene naloge. Številni zastopniki raznih korporacij so izražali čestitke k znamenitemu jubileju ob-stoja in dela. Po seji se je vršil v hotelu Es-planade banket. Nato so si udeleženci ogle-dali velesojem. Zatem se je vršil banket v vladni palači na Markovem trgu, na katerem so se vrstili številni pozdravni govori zastop-nikov zbornice in raznih društev.

★ Bivši kralj Jurij in njegova soproga, ki sta bila delj časa gosta našega kralja Ale-ksandra, sta snoči zapustila Bled.

★ Gojenci zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano naj pridejo v zavod: letos letos na novo sprejeti v petek, dne 2. septem-bra, vsi drugi pa v soboto, dne 3. septembra, najkasneje do 5. popoldne. — Vodstvo.

★ Na zasebni deklški osnovni in meščan-ski šoli pri uršulinkah v Mekinjah se bo vrši-lo vpisovanje učenk 1. in 2. septembra. Sv. maša bo 5. septembra in potem reden pouk.

★ Volitev župana v Št. Jurju pri Grosup-ljem. Dne 18. avgusta je bil zopet izvoljen za župana g. Josip Perme, posestnik v Po-novi vasi št. 27 in oblastni poslanec. Navedeni je bil prvič izvoljen za župana dne 21. junija

SPOMENIK NA SNEŽNIKU.

e Reka, 29. avg. (Izv.) Na Snežniku so včeraj odkrili spominski steber finančnim stražnikom, ki so padli v boju pri Prestran-ku, kjer so bili napadli roparji postajo. Od-kritju so prisostvovali fašistovski direktorij iz Reke in zastopniki političnih oblasti.

BOMBA NA ITALIJANSKEM KONZULATU.

e Pariz, 29. avg. (Izv.) Posebni izvede-nec pariške policije je preiskal bombo, ki je bila nastavljena na italijanskem konzulatu v Nancyju. Vsebovala je 3 in pol kg razstreliv-a. Izvedenec je izjavil, da bi mogla ta mno-žina pognati v zrak konzularno in sosedna poslopja, ako bi bila bomba eksplodirala.

Redko slavje. V nedeljo 11. septembra bo mons. M. Arko, dekan v Idriji, slavil 30letnico pri-hoda v Idrijo in 70 letnico svojega rojstva. Idri-jčani se že danes pripravljajo na slovesno proslavo tega dne. Želimo, da bi med narodom priljubljen mons. Arko še mnogo let mogel nadaljevati delo dušnega pastirstva in krščanske prosvete.

Ples, ples, ples... Pod tem naslovom je pri-nesla tržaška »Edinost« *v terek ogorčen protest proti plesom v tržaški okolici. — V nedeljo prej je nadebuda mladina priredila ples v Dolini. Do-linski podeslat ni hotel dati dovoljenja za ples, mladina je šla nato kar na kvesturo v Trst; toda tudi kvestura ni hotela dovoliti plesa. Tedaj so se fantje obrnili za posredovanje na nekega sloven-skega advokata, ki je solastnik »Edinosti«. Ta je spremlil deputacijo na kvesturo in po dolgem mo-ledovanju se mu je posrečilo izposlovati dovoljenje. Kdo naj potem verjame večnemu stokuju v libe-ralnem časopisu o pogubnih posledicah plesa?*

Tombola v prid »Lege Nazional« *se je vršila v nedeljo v Trstu na Glavnem trgu. Udeležba je bila velika, kar priča, da Tržačani radi podpirajo raznarodovalno delo Lege.*

Krkavski fašisti prosijo duhovnika. Iz Kr-kavcev je v teku zadnjih pet let moralo bežati pet fašisti pet duhovnikov, med temi tudi dva Italijana. V spominu so še nečloveška grozodejstva, ki jih je moral prestopiti župnik Silvani, dokler ga niso fašisti izgnali. Nedavno so prišli fašisti sami prosit tržaškega škofa, naj jim pošlje zopet duhovnika. Škof je v zadregi, ker se bo pač težko našel du-hovnik-mučnik, ki bi šel v gnezdo najhujših fašistov.

1909, torej nam županuje neprenehoma nad 18 let, za prvega svetovalca je bil izvoljen g. Anton Bedenčič, posestnik iz Bičja št. 6. Ves odbor je bil izvoljen na kandidadni listi »Kmetске zveze« *SLS.*

★ Občine brez občinskih doklad, V ma-riiborskem okraju sta dve občini, ki nimata nikakih občinskih doklad ne na davke, ne na užitnino. Ti dve srečni občini sta Bohova in Dagoše v župniji Hoče. Župana obeh občin sta pristaša Slovenske ljudske stranke. Čast zglednemu občinskemu gospodarstvu.

★ Na naslov direktorije drž. železnice. Do-datno k notici v nedeljski številki »Slovenca« *glede slabih zvez z Gorenjsko bodi omenjeno še tole: Zadnji vlak na Gorenjsko odhaja ob 18.55, tako da nima potnik, ki pride z vlakom od katerekoli strani, z večernimi vlaki več no-benega vlaka naprej in je primoran v Ljub-ljani prenočiti, ker brzovlak na manjših pos-tajah ne ostane. Dolenjski vlak na glavni kolodvor ob poldesetih zvečer, par minut po-zneje mariborski vlak, ob desetih osebni vlak z Rakeka odn. Trsta. Vsi potniki za Gorenj-sko morajo ostati v Ljubljani, kjer so pa sta-novanjske prilike povsem nezadostne in drage. Ze par let se potegujejo specijelno Kranjčani za vlak, ki bi vozil okoli 11 zve-čer iz Ljubljane do Kranja — pa je vse bob ob steno, ker direktorija ima za to gluha uše-sa. Sedaj imamo od 12 popoldne kar 4 vlake; kopalni vlak št. P 924 raje upeljite kot zadnji večerni vlak, ki bi se okoli polnoči vračal v Ljubljano. Bo veliko več zalegal. Splošno se pa opazja, da se Gorenjska proga smatra le kot neke vrste vicinalna železnica, po noči sploh ne vozi noben vlak. Od 10 zvečer do 5 zjutraj ni niti enega vlaka, se tovrnega ne. Dalje bodi omenjeno, da ako hočete na Do-lenjsko morate n. pr. iz Kranja prejšnji večer, potem spati v Ljubljani, da dobite vlak, ki od-haja že ob 6.25, zvečer se vrnete ob pol 10, spet treba prenočiti v Ljubljani, da pridete zjutraj na prvi vlak, kar bi se dalo opraviti v enem dnevu, treba zato dveh. Pridobitnim slojem pa je že en dan velika izguba. Gg. po-slance prosimo, da podregajo na pristojnih mestih, da se te razmere izpremenijo.*

★ Za Talanov sklad je poslal g. župnik Ciril Lekše v Ormožu 10 Din.

★ Iz Konje. Eversove hiše ni kupil g. Šumer, kakor smo 27. t. m. pomotoma poro-čali med novicami iz Konje, marveč je slej-koprej last g. kavararja Druška oviča.

★ Našemu dijaštvu naznanjamo, da se dobe pri podpisnem naslovu naslovi naših gospodinj, ki sprejmejo na stanovanje s hrano ali brez hrane ali samo z zajutrkom ne sme di-jake in dijakinje. Naslovi se dobe vsak dan od pol 9 do 10 ure dopoldne. Borba, Akadem-ski dom, Miklošičeva c. 5, Ljubljana.

★ Strašna toča v Hercegovini. Iz Mostar-ja smo prejeli brzofajno poročilo, da je včeraj toča popolnoma uničila vse poljske pridelke

v vaseh Čitluk, Hlatnica, Gradnici in Kruševo. Ljudstvo je obupano.

★ **Prepovedani listi.** Vlada je prepovedala sledeče liste: »Berliner Lokal Anzeiger«, »La Macedoine« v Zenevi, »Montenegrin Mirror« v San Franciscu, »Welt am Montag« na Dunaju in madžarski list »Uj Idők«.

★ **S sekiro mu presekla glavo.** V noči od nedelje do ponedeljka se je izvršil v Šmarci pri Kamniku težek zločin. 27 letni Antou Šinkovec, delavec v Pavličevi opekarni pri Kamniku je bil zvečer v neki gostilni. Ko se je ob 1 ponoči vračal domov, ga je na cesti udaril Šinkovca z ostro sekiro po glavi in prekal lobanjo. Šinkovca so kasneje našli njegovi prijatelji nezavesnega na tleh in ga pobrali ter odpeljali v Kamnik, kjer mu je tamkajšnji zdravnik nudi prvo pomoč. Včeraj zjutraj so težko ranjenega Šinkovca prepeljali z avtom v ljubljansko bolnico. Stanje Šinkovca je smrtno nevarno.

★ **Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravnega »Franz-Josef-grenčica,«** večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje Franz-Josef voda zanesljivo razkrajačo in vselej milo odvajalno. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ **Ameriški Slovenci na poti v Jugoslavijo.** Zelja po rodni zemlji in misel na ljubljene svojce, ki živi neprestano v sreči ameriškega Slovence, ni mirovala prej, dokler nas ni dvignila na pot v staro domovino. Glede parnika smo zadel na srečno naključje: izbrali smo si francoski brzoparnik »Paris«, znan po hitri in prijetni vožnji in sijajni opremljeni. V Newyorku smo se sestali s slovenskimi izletniki — 20 po številu — s katerimi smo se dne 18. julija vkrkali na imenovan brzoparnik. Zdelo se nam je, da smo stopili v veličastno palačo na morskih valovih, povsod je odlično razkošje, tako na krovu kot v notranjih prostorih. Razpoglagali smo z vsemi udobnostmi kakor so: godba, petje, kino itd. Okusna hrana, izborna okrepčila in poznana francoska kupčija Bordo-vino so zavzemala prvo mesto. Vse te udobnosti so nam oslajale vožnjo ter nas utrduje v zavesti, da so parniki francoske linije »Cie. Gle. Transatlantique« prvi glede na postrežbo in udobno potovanje ter jih vsem, ki potujejo čez morje, najtopleje priporočamo. Vožnja po morju je trajala samo 5 dni in 20 ur — čas, ki nam je bil kot en sam prijeten dan na silnem oceanu. V Havru smo bili sprejeti po zastopstvu francoske linije, ki nas je usmerilo proti Parizu. Tu so nas čakali avtomobili francoske linije, v katerih smo si med 6 urno vožnjo ogledali znamenitosti Pariza, na kar nas je družba pogostila za nadaljnje potovanje. Iz Pariza smo se odpravili po brzovlaku preko divne Švice in gorate Avstrije k svojem v Jugoslavijo. Z mehkiimi občutki smo prestopili državno mejo in zadihali sveži gorenski zrak; dne 25. julija smo pozdravili belo Ljubljano, pričakovani na kolodvoru po zastopniku francoske linije, g. Ivanu Krakerju. Kolodvorska ulica 35, ki nam je postregel pri vsem, kar je bilo treba urediti, tako da smo še isti dan odpotovali v domače kraje. Uživajo miloto slovenske zemlje pohitevamo v duhu nazaj čez morje ter se zahvaljujemo vsem, ki so nam pripomogli k prijetnemu potovanju, osobito »Cie. Gle. Transatlantique« za izborno preskrbo in postrežbo. Našim ameriškim rojakom pa pošiljamo tople slovenske pozdrave in ključemo: Na svidenje po kratkem oddihu! — Vratarin, Hribar, Trenla, Skuli, Ermenc, Stiglic, Hovšek, Čelič, Jenko, Černuta, Zorc, Panjan, Petač, Miklič, Gorjup — ameriški rojaki. — D o s t a v e k: Z istim zadovoljstvom so prispeli v Jugoslavijo po francoski liniji (French Line) s poznanimi brzoparniki »Franc«, »Paris« in z novim morskim velikanom »le de France« tudi izletniki, ki so odpotovali iz Amerike v posameznih skupinah, organiziranih po zastopnikih Zakrajšek in Češarik, Frank Sakser iz Newyorka in John L. Michelich iz Clevelanda, dne 2. in 23. aprila, 14. maja, 4. junija in 2. julija 1927. Vsi ti izletniki so bili pričakovani po zastopstvih francoske paroplovne družbe v Havru, Parizu in v Ljubljani, kjer so se ob prihodu o prijetni in hitri vožnji po morju ter o izborni postrežbi in oskrbi nad vse pohvalno izrazili. Mnogi teh izletnikov so se že po isti poti vrnili v novo domovino.

KUŠAKOVIČA KALODONT
najboljša pasta za zobe

★ **Opozorja se na današnji oglas trdke** Zenko Hribar, Celje, Slomškov trg 1 (pri župni cerkvi), ki je otvorila svojo veliko tovarniško zalogo vseh vrst pletenih izdelkov.

Ob pričetku šole nudim za šolarje in di-jake vseh vrst obleke in vrhnje suknjiče. Za gospode fino češko in angleško blago za vsakovrstne obleke. Konfekcija najnovejših fazone vedno v veliki izbiri. Dežni plašči vseh velikosti. Nizke cene. Obleke po meri v najfinjši izdelavi. Za obilen poset se priporoča c. občinstvu **Jernej Ložar, Ljubljana, Sv. Petra c. 20.**

Cjubiljana

★ **Izjava.** Podpisani Franc Globelnik, skladiščnik t. Karol Polak, sem zvedel po svojih prijateljih, da sem podpisal kot namestnik kandidatno listo »Gospodarske liste«. Ker nisem bil informiran, kaj sem podpisal, in ne maram biti kandidat »Gospodarske liste«, ampak ostajam zvest mislišljen SLS, katere še nikdar nisem zapustil, izjavljam in preključujem s tem svoj meni podtaknjeni podpis. — Franc Globelnik l. r.

★ **Opozorjamo vse naše gospodinjke,** ki dosedaj še niso javile svojih naslovov, da to čimprej store. Prijave dijaških gospodinj, ki sprejemajo dijakne oz. dijakinje samo na stanovanje ali samo z zajutrkom, se sprejemajo vska dan in sicer od pol 9 do 10 dopoldne. Borba, Akademski dom, Miklošičeva c. 5.

★ **Obrtniška stavbna zadruga** ima nocoj, v torek, ob osmih v Rokodelskem domu svojo šestto načelstveno sejo. — Načelstvo.

★ **»Edinost«, organizacija mestnih nametščancev,** ima v pelek, dne 2. septembra t. l. seštevnik ob osmih zvečer v Konsumnem društvu, Kongresni trg. — Odbor.

★ **Na državni realki v Ljubljani** se bo po odloku ministrstva prosvete tudi v šolskem letu 1927-28 vršil pouk kakor doslej; to se pravi v I. do IV. razredu po učnem načrtu realnih gimnazij, v V. do VII. razredu pa po načrtu realk. Ugodnost sedemletnega študija torej ostane. Ako se izmed dijakov višjih treh razredov prijavi lo zadostno število, se bo poučevala tudi latinščina kot neobvezen predmet.

★ **Dnevno otroško zavetišče na Taboru.** Mestna občina ljubljanska bo otvorila dne 1. septembra 1927 na Taboru novo dnevno zavetišče, namenjeno otrokom od 5. leta dalje, ki so brez nadzorstva, ker so njihovi roditelji ali varuhi ves dan v službi. Zavetišče bo odprto od 8 zjutraj do 18 zvečer, pozimi pa do 17 ure. Prošnje za sprejem v zavetišče naj se vlagajo pri upravitelstvu one šole, katero pohaja otrok, za otroke, ki še ne obiskujejo šole, pa na mestnem magistratu v sobi št. 42.

★ **Telesne poškodbe.** V nedeljo zvečer sta se pred gostilno pri »Šestici« sporekla dva delavca, nakar je eden potegnil nož in pre-rezal svojemu tovarišu žile na roki. Ta tudi ni ostal dolžan in je z nožem sunil napadalca v hrbet. Oba sta dobila težje poškodbe, tako, da sta morala oditi v bolnico. — Strojnika Dragotina Jesenka je v nedeljo zvečer napadel v Rožni dolini neznan moški in mu prizadejal značne poškodbe na glavi in rebrih.

★ **Tatvine.** Iz kleti Triplatoe gostilne je nekdo ukradel 2300 Din vredno kolo, znamke »Puch« last Antona Peterce iz Dobrunj. — Prijavljeno so še tri manjše tatvine.

★ **Zalosten prizor.** Le slučaj je hotel, da je bil sredi preprečen težak zločin, ki bi se bil najbrže zgodil na Poljanskem nasipu. Približno četrt na osem zvečer se je pojavila na Poljanskem nasipu pijana mlada ženska, držeč v naročju petmesečnega otročka, poleg nje pa je šel petleten deček. Nečloveška mati je razen sebe popojila z vinom tudi oba svoja otroka. Ko je pijana ženska prišla do brega Ljubljance, je hotela vreči oba svoja otroka v vodo. Slučajno je to opazil neki pasant, ki je preprečil ženski ta naklep. Poklican je bil stražnik, ki je pijano žensko aretirati. Policija je oddala mlajšega otroka v »Dečji dom«, večjega pa je sprejel v začasno oskrbo eden policijskih agentov. Aretiranka je na slabem glasu.

★ **Poškodba pri nogometu.** Na sportnem igrišču »Primorje« se je včeraj dopoldne pri nogometu ponesrečil 19 letni dijak Daniel Korče. Dobil je težje poškodbe in si je zvinil nogo. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnico.

★ **Ob pričetku šolskega leta** opozarjamo cenj. učitelstvo glasbenih, javnih in privatnih šol na našo veliko izbero vseh šolskih not, etud, šol itd za klavir, violino, petje itd. Stalno smo posebno bogato založeni s klasičnimi in zadnjimi modernimi skladbami za vse instrumente. **Matična knjigarna, Kongresni trg.**

Maribor

★ **Nakup sanatorija za porodnišnico.** Mariborski občinski odbor je včeraj v ponedeljek odkupil sanatorij v Petrovem selu od Ljubljanske kreditne banke. Sanatorij je popolnoma opremljen s posteljami in instrumentalijem. Uporabil se bo za porodnišnico, ki spada med temeljne zdravniške zahteve mariborske oblasti. V zvezi z nakupom sanatorija je tudi ustanovitev otroške bolnice, ki se bo otvorila v bližini porodnišnice.

★ **Krščanska ženska zveza v Mariboru** ima v nedeljo, dne 4. septembra t. l. romanje v Ruše, peš. Odhod ob 5 zjutraj iz franciskanske cerkve. Članice in člani kakor tudi nečlani se vabijo, da se romanja udeleže. V slučaju slabega vremena se romanje ne vrši.

★ **Komunistični shod v Mariboru,** ki se je vršil v nedeljo dne 28. t. m., se je pretvoril v pravi cirkus. Bilo je kakih 200 zborovalcev, na polovico komunistov, na polovico socialistov. Med govori Möderndorferja, Bernota, Hlebeca in Canžeka, so delali medklince, se smejali in razgrajali socialisti, ko pa je prišel govoriti socialist Ošlak, so jim pa vrnili milo za drago komunisti. Da ni bilo številne policije, pa bi si bili sigurno skočili v lase.

★ **Plebiscit v Krčevini.** Glede priklopitve občine Krčevina k mariborski občini smo pred dvema dnevoma poročali, da je zadeva sedaj popolnoma v redu in da je v najkrajšem času pričakovati slovesne priključitve. Dognavamo sedaj, da je nekaj občanov iz formalnih razlogov, češ da plebiscit ni bil pravilno sklenjen, kakor tudi iz materialnih razlogov, češ da se plebiscit ni v redu izvršil, vložilo na kompetentna mesta nadzorniško pritožbo in ker ta ni pravočasno rešena, tudi še posebno tožbo na upravno sodišče v Celju. Nekateri občani so namreč mnenja, da bi bilo treba razčistiti še pred sklepom plebiscita razna pendentna gospodarska vprašanja, zlasti vprašanja kanalov, ki so v Krčevini povečini lastnina hišnih posestnikov in potem tudi vprašanje šole, ker je solastnica šole v Krčevini občina Lajteršperk. Vsekakor bi bil moral pred izvršitvijo plebiscita biti povprašan tudi okrajni zastop, kar pa se dozdevno ni zgodilo. To sporočamo na pojasnilo prizadetih. Vsekakor pa naglica v tako važnih vprašanjih ni na mestu in je treba vsestranskega izvedeniškega poročila in mnenja vseh prizadetih občin, predno se občina Krčevina definitivno priključi mariborski.

★ **Državna trgovska akademija v Mariboru.** Šolsko leto 1927-28. Ponavljalni izpiti se prično v torek, dne 30. avgusta t. l. točno ob 8. uri. Prošnje za priustitev k ponavljalnemu izpitu se morajo predložiti ravnateljstvu najkasneje dne 29. avgusta t. l. Vpisovanje v I. in II. razred se vrši dne 1., 2. in 3. sept. od 10 do 11 dopoldne v prostorih trgovske akademije na Zrinskega trgu št. 1. l. nadstr. Sprejemni izpiti se prično 4. septembra ob 8. uri. — Po najnovejši odredbi ministrstva za trgovino in industrijo, čl. 59. in 60., je treba položiti za sprejemni oziroma dopolnilni izpit razen državne takse še 70 Din kot administrativni honorar, 80 Din vsakemu članu izpitne komisije in 20 Din za vsak pismeni izpit. — Sprejem dijakov in dijakinj bo objavljen dne 6. septembra na oglasni deski. Vse podrobnosti zvedo dijaki v šoli. — Ravnateljstvo.

★ **Konkurz natečaja osnutkov za spomenik kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Mariboru.** Komite za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Mariboru razpisuje natečaj osnutkov za spomenik kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja, ki se bo postavil v Mariboru. Trije najboljši osnutki, ki jih bo odbrala posebna v to sestavljena žirija, bodo nagrajeni, in sicer I. Din 3000, II. Din 2000, III. Din 1000. Osnutke je treba vpsolati najpozneje do 30. oktobra t. l. Osnutki morajo predstavljati velikega kralja v naravni velikosti, stoječega na grobem granitnem bloku. Vse ostale informacije se dobe na pismeno ali ustno željo pri podpredsedniku komiteja ravnat. Mariborske tiskarne Stanku Deteli, Maribor, Jurčičeva ulica 4.

★ **Sreča v nesreči.** V nedeljo zvečer je povozil znani avtomobilist H. v Tomšičevem drevoredu otroka, ki je skušal pred vozilom prehiteti cesto. Dasi je voznik avto takoj ustavil, je bil vendar otrok pod vozom, toda v največje začudenje se je izkobilacal izpod koles popolnoma zdrav in nepoškodovan, le preplašen in zaprašen.

★ **Aretilacija nevarnega kolesarskega tatu Ivana Zupanca.** Včeraj je mariborska policija napravila dober plen in njenega uspeha se bodo najbolj veselili mariborski kolesarji. Pazniki kaznilnice so opazili na polju za kaznilnico nekega moškega, ki je dajal kaznjencem razna znamenja. Opozorili so na njega policijo, ki ga je aretirala. Stražnikom se izprva ni niti sanjalo, kakega tiča so prijeli. Povedal je, da se zove Ivan Zupanc, star 32 let, doma pa je od Sv. Eme pri Pristavi. Pri njem so našli nekaj vetrihov.

Danes dopoldne je aretirani Zupanc prišel v roke kriminalnega nadzornika g. Canjka, ki mu je izpral vest in pred njim je Zupanc odkril svoje grehe.

Bavil se je že dalj časa izključno s trgovino koles, katere je sam kradel. Ker ljudje niso hoteli ukradenih koles kupovati, je vložil dne 18. julija t. l. s ponarejenim ključem v okrajno glavarstvo in Ptuju in ukradel neki pisarni iz miznice uradno štampiljko. S to štampiljko je potem opremil ponarejene dokumente, da je lastnik kolesa, nakar so jih ljudje kupovali. »Pisarno« je imel v mariborskem parku, kjer je imel štampiljke in vetrihe skrite pod nekim grmom.

Prvo kolo je ukradel v Celju, nadaljnje v Ptuju, potem pa se je preselil v Maribor, kjer je izvršil vse v zadnjem času javljene tatvine koles. Kolesa je ali »lifr« na Hrvaško, ali pa prodal v okolici po 400—600 Din. Denar je zapravil. Oddali so ga sodišču.

Celje

★ **Javna tombola.** Osrednje društvo nižjih poštnih in brozovanih uslužbencev, krajevna skupina Celje, priredi dne 4. septembra t. l. ob 8. uri popoldne na Dečkovem trgu pred Narodnim domom veliko javno tombolo z mnogobrojnimi krasnimi dobroti, kateri so že v izlozbi trgovine Jasek, Glavni trg. Tombolske karte po 3 Din se dobijo pri vseh pismonoših in raznih trafikah.

Trbovlje

DEMOKRATSKI SHOD.

Kakor da bi čital »Slovenca«, tako je govoril v soboto zvečer na demokratskem shodu g. dr. Bohinjec, demokratski kandidat za skupščino. Shod je bil najlepša agitacija za SLS, ker je kandidat navzočim delavcem natančno orisal, da se pač lahko delavstvo samostojno bojuje v Nemčiji, Franciji ali Angliji, kjer so industrijske države, ni pa to mogoče pri nas v Jugoslaviji, kjer se delavstvo med drugim prebivalstvom skriva, in se mora radi tega opreti na najmočnejšo stranko in to je seveda pri nas SLS, česar seveda ni omenil. Nekaj novega smo še slišali iz ust g. kandidata, namreč, da je demokratska stranka edina socialna stranka in edina, ki je mislila na rešitev gospodarskega in socialnega vprašanja! Nehote smo se morali krohotati, misleč na Slovensko in Jadransko banko in na nacionalizacijo raznih podjetij. Delavstvo dobro ve, da bo nazadnje one milijone, ki jih je TPD zgubila pri Slavenški banki, moralo ono plačati. Saj se je ob polomu te banke vršila redukcija, se ukinil nabavni prispevek, so se odvzele doklade in delavske plače gramotno regulirale. Vse to izvira iz poloma Slavske banke. Kako je domokratska stranka v drugemu socialnemu oziru delala za rudarja, svedoči seznam delavcev, katerega je kranjska Orjuna po dogodkih 1. junija l. 1924, predložila velikemu županstvu in zahtevala, da se 137 rudarjev, delav in poduradnikov odpusti iz službe. (Seznam na vpogled pri poročevalcu »Slovenca«.) Seznam ne obsega samo komunistov, nego tudi pristaje drugih strank. — Govoril je še o Zerjavovem najnovejšem pravilniku za bratovske skladišnice. Kar se drugim še sanjalo ni, da je naša stranka že pred mesecem posredovala, da se ni popravljeni Zerjavov pravilnik, ki je bil v januarju t. l. skrupu-

can v Belgradu, podpisal od ministra za šume in rude, ki bi smrtno udaril naše nove in staropokojence. Novi pravilnik je sad dr. Zerjavovega pravilnika, ki je bil v naglici podpisal za volitve 1925, ni pa poskrbel za kritje, tako da danes stoji bratovske skladišnice pred katastrofo.

Rekel je g. dr. Bohinjec tudi, da ni prišel v Trbovlje po kroglice in prav mu je v nadaljnjem govoru g. Krušič (socialist) povedal, da demokrati pač zastoj mislijo, da bodo v Trbovljah dosegli kakšen uspeh. Kakor so pa delavci mirno poslušali govor dr. Bohinjca, tako so demokrati motili socialističnega govornika. Osmehili pa se je bernotovec ali delalist Pencel. Niti ene besede ni znil proti demokratom, odobral govor demokratskega kandidata in se spravil na poduradnike in uradnike.

Delavstvu in vsem drugim pa kliče SLS v spomin to-le: V prihodnjem parlamentu se bodo delali važni zakoni za delavstvo, med njimi rudarski zakon, ki obsega vse, kar zadeva rudarja v jami, potem bratovsko skladišnico, zaupnike in drugo zavarovanje. SLS bo sigurno zastopana v vladi in imela važna ministrstva. Če bodo delavci volili SLS, bo dr. Gosar lahko pokazal na te glasove, ki bodo pomenili, da ga je delavstvo samo poverilo, da zastopa njegove koristi. Če bodo pa volili socialiste ali komuniste, bodo pljunili v lastno sklado.

Ptuj

Napad. V gozdu v Spodnjem Macelu je bil napaden trgovec s svinjami na Hajdini, Josip Skrbinšek. Roparja sta mu zadala dva udarca na glavo in mu odvzela denarnico z 9000 Din in nato pobegnili. Poizvedbe so uvedene.

Nepoznana utoplenka. Iz Drave so pri Ormožu potegnili truplo neznane utoplenke. Truplo je ležalo v vodi okoli 7 dni. Utoplenka je srednje velikosti, oblečena v modro krilo, obuta v čevlje na zadrgo. V žepu je imela 1450 Din drobiža, črna rožni venec, žepni robec z monogramom M. M. Nad koleno je imela nogi zvezani z vrvcio. Nasilnih znakov ni bilo opaziti. Truplo so v Ormožu pokopali, najdene predmete pa oddali tamošnjemu občinskemu uradu.

Občinska seja. Dne 30. t. m. se vrši v mestni posvetovalnici redna seja mestnega sveta z dnevnim redom: 1. Odobritev računskega zaključka za leto 1926; 2. prošnja sokolskega društva za kompenzacijsko računa po Din 633.— in 3. sklepanje o predložitve mestne uprave, odnosno gospodarskega odseka za napravno nove strehe in mestni žagi.

Volivni boj. Shoda radikalno-demokratske zajednice se je udeležilo obilno število volivcev, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem g. dr. Ravnika. Po njegovem govoru se je razvila mestoma prav živahna debata, v kateri je g. dr. Ravnik odbral popolno ravnesvetoje ter je predvsem gg. dr. Fermevcu in dr. Salamunu temeljito odgovarjal na njih ugovore.

Tombola. Ptujski orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 4. septembra ob 3 popoldne v gostilni Mihaela Brenčiča veliko tombolo s skupno 300 dobroti. Seizite pravočasno po tablicah.

Rogatec.

V sredo dne 24. t. m. smo spremili k večnemu počitku g. Stefana Rojnika, računskega nadsvetnika v poklju. Rajni je služboval 40 let v Gradcu pri deželni vladi. Kljub temu, da je tako dolgo živel med tujci, je ostal zvest Slovenec in vzoren krščanski mož. Po svetovni vojni se je preselil v Ljubljano, kjer je prevzel službo na pokrajinski vladi in tako posvetil štiri leta truda procvitu mlade jugoslovanske države. L. 1923. je šel v pokoj in se preselil na svoj dom v Rogatec. Ko se je l. 1923. ustanovil v Rogatecu orlovski odsek, je z velikim veseljem prevzel vodstvo društva, kateremu je bil predsednik dve leti. Bil pa je vnet pristaš SLS, za katero se je mnogo trudil ter marsikaterega pridobil v njene vrste. Iz hvaležnosti so mu izkazali bratje Orli zadnjo čast kot svojemu častnemu članu ter ga ponesli ob veliki udeležbi prebivalstva k večnemu počitku. Plemeniti rodoljub naj mirno počiva v Bogu!

Slovenska krajina

Kdaj bodo občinske volitve? Pred meseci že je dala oblast obljubo, da se letos razpišejo nove volitve. Odkar so le to zgodilo, smo ponovno urgirali, da se tim prej razpišejo. Sedaj se dozveda, da se bodo volitve vršile meseca oktobra. Seveda, ako zopet ne pride kaj vmes. Potrebne so zelo, to ponovno naglašamo, zato naj se ne odlašajo še dalje.

Železniški most v Dol. Lendavi. Most na železniški progi med D. Lendavo in M. Središčem je že dalje časa v takem stanju, da je neobhodno potreben popravljen. Most je lesen in ko gre vlak preko njega, se ves trese, dasi se vlak komaj premika z mesta. Katastrofa prej ali slej ni izključena, ako se most ne popravi.

Ježica pri Cjubiljani

Iz seje občinskega odbora. V nedeljo dopoldne ob 10. uri se je vršila v Društvenem domu druga seja novoizvoljenega občinskega odbora. Na dnevnem redu so bile volitve zastopstva v razne odseke ter slučajnosti. Navzoči so bili vsi gg. odborniki razen enega, ki je bil službeno zadržan. Izvoljeni so: 1. V krajevni šolski odbor na Ježici: dr. Ivan Bizjak, župnik Košir Franc, Ahlin Vinko, Dolničar Janko in Kos Lovro. 2. V krajevni šolski odbor pri Sv. Križu: Dimnik Miha, Plevnik Ignacij in Bolta Ivan. 3. V posredovalni urad: Dimnik Miha, Ahlin Vinko, Dobovšek Franc in Kunaver Janez. 4. Za občinske revizorje: Dolničar Janko, Plevnik Ignacij, Lenč Leopold in Kos Lovro. 5. V elektrifikacijski odsek: Ahlin Vinko, Dimnik Miha, Kos Lovro, Dolničar Janko, Plevnik Ignacij, Kunaver Janez in Skrlap Josip, izmed katerih tvorijo prvi trije ožji odbor. 6. Za zastopnika v volivno komisijo: Ahlin Vinko, za njegovega namestnika pa Skrlap Josip. — Vsi navedeni so člani kluba SLS in so bili izvoljeni soglasno z glasovi večine, dočim je devetčlanska opozicija (žerjavovci, radičevi in socialisti) po navodilu žerjavovcev dosledno oddajala prazne glasovnice. Zanimivo je, da so se toplot tudi socialisti podali pod žerjavovsko vodstvo, dočim so v prvi seji pri volitvi župana in svetovalec pokazali še nekoliko samostojnosti. Med slučajnostmi je bil najprej na dnevnem redu dopis ljubljanskega magistrata, kjer ta navaja pogoje, pod katerimi je mestna občina pripravljena elektrificirati našo občino. Obširno o tej zadevi je referiral g. ravnatelj Gorinčnik, ki se je dalje časa nemurno z veliko vnetostjo trudil za elektrifikacijo občine Ježica. Debatu je bila zelo živahna na strani večine, opozicija se pa debate ni udeleževala. Na predlog obč. svetnika Dolničarja je odbor poveril elektrifikacijski odsek, da naj se tozadevno pogaja z mestno občino in o uspehih poroča pri prihodnji

seji. — Radičevce Čeren Miha je stavil na župana vprašanje, zakaj se vršijo občinske seje sedaj Društvenem domu, na kar mu je župan primerno odgovoril. Mi pa mu še dostavljamo, da drugi g. Čeren lahko lepo doma ostane, če mu je tako težko prestopiti prag Društvenega doma. Škode ne bo nobene! — Končno je odbor na predlog obč. svetnika Plevnika iz proračunske postavke za povzdigo kmetijstva voliral znesek 1000 Din kot nagrado onim posestnikom domače občine, katerih plemenski biki bodo pri licencovanju, ki se vrši dne 2. septembra t. l. na Tavčarjevem dvoru, premovani. — Potek seje je pokazal, da je sedanja večina občinskega odbora zelo delazmožna in kljub intrigam nasprotnikov, ki so jo z lažmi po svojih časopisih hoteli razdvojiti, popolnoma složna in delavljna. Žerjavci s svojimi zavezniki bi sicer radi nagajali in večino pri delu ovirali, a so popolnoma brez moči.

Urhnika

Novi g. kaplan Blažič je prišel k nam pretekli četrtek iz Novega mesta. Ob tej priliki mu kličemo iskreno: Dobro dobi!

Podzemeljska jama. V Močilniku, kjer je izvir Ljubljance, raziskujejo podzemeljsko jama, v kateri so našli lep kapnik. O uspehih nadaljnjega preiskovanja bomo o priliki podrobno poročali.

Novo mesto

Nesreča pri streljanju s topi. Pri podružnici Sv. Roka pri Mokronogu so fanije streljali v noči na 28. avgusta t. l. s topi, da na ta način proslavijo cerkveno proščenje. Za vžiganje topičev so se posluževali vžigalne vivice. Rudar J. Majcen z Jesenice je pa rušil pri tem tako kratko vrvico, da se mu je topič vžgal, preden se je mogel od njega odstraniti. Cel strel mu je udaril v desno stran obraza ter ga grozovito razmesaril. Prišel bo skoraj gotovo tudi ob desno oko. Ponesrečenca je pripeljal njegov oče v nedeljo zjutraj v vlakom v Novo mesto, od tod pa z vozom v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Oseba vest. Višje deželno sodišče v Ljubljani je vpisalo odvetniškega kandidata gosp. dr. Davorina Grosa v Novem mestu na njegovo prošnjo v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

Razpis natečaja. Občina Trebnje razpisuje natečaj za idejne osnutke za gradnjo uradnega poslopja v Trebnjem s tremi gradnami: 6500 Din, 4500 Din in 3000 Din. Termin za predložitev je do 15. septembra 1927 ob dvanajstih. Natlačnej pogoji se dobivajo brezplačno pri županstvu trebanjske občine.

Dopisi

S Pohorja. (Sneg v avgustu.) Turisti, ki so se zadnji petek dne 26. avgusta podali na Pohorje, so doživeli neljubo presenečenje. V jutru je bilo nebo sicer malo na rahlo prevlečeno z oblaki — a barometer je stal dobro — in nihče ni pričakoval kaj hudega. — Proti deseti uri pa je začel mrzel veter oblake pritiskati ob vrhove in začelo je po malem deževati. Ožiraje se je kmalu tako ohladilo, da je dež prenehal. Okoli ene popoldan pa je mrzel veter, ki je nemirno gonil sem in tja meglo, prinesel prve snežinke. Kmalu se je polje spremenilo v pravo zimo. Snežilo je kot bi bil božič, in turisti na Rogli (1517 m) so se lahko kepal. Dolina pa je bila delezna le mirnega dneva in večkratne plohe.

Ruše. Nedolžna žrtev surovosti. V petek 26. t. m. je umrl v mariborski splošni bolnišnici Stanko Mohorko, trgovski pomočnik iz Ruš. Podlegel je rani, ki mu jo je zadal neki škarjovnik, mlad, še nedoleten fant, ki je kot delavec zaposlen v tovarni za dušik. Pokojni je bil miren, pošten in blag mladenič, ki nikoli ni zahajal med pretepeče, ampak se je njihove družbe izogibal. Tik pred smrtjo si je kupil njivo, na kateri si je nameraval zgraditi lastno prodajalno in se je delo že tudi začelo. Sedaj pa ga je prehitela tragična smrt. Postal je nedolžna žrtev surovosti, ki med investicijam delom tovarniškega delavstva presega že vse meje. Prizadeti rodbini, predvsem očetu g. Mohorku, ki ga je vest o Stankovi smrti silno pretresla, izrekamo svoje sožalje; pokojnemu Stanku pa svetli večna luč! — Policijska ura. Oblasti vprašamo, čemu je policijska ura, ako se ne drži? Ali občina tukaj ne more napraviti reda? Zahtevamo, da se tu napravi red! — Društvene vesti. Prosv. društvo priredi tov. g. Jamnikarju v torek 30. avgusta poslovnico večer. Vabimo vse člane Prosvetnega društva, kakor tudi Orle in Orlice ter peve, da se poslovnice večera udeležijo. — Prihodnja nedeljo, dne 4. septembra otvori Prosv. društvo novo knjižnico. Dosedaj društvo sploh ni imelo svoje knjižnice. Vnemi knjižničarke in nekateri članovi društva pa se je posrečilo, da so zbrali — naprosili in kupili — lepo število knjig (okoli 250). Zastopani so skoraj vsi naši slovenski klasiki, kakor tudi nekaj hrvatskih pisateljev. Knjižnica, katero so naša društva tako živo pogrešala, bo v čast tujakšnjemu Prosv. društvu. Slovesna otvoritev bo združena s predavanjem o lepi knjigi in deklaracijami. Nato pa se bodo dale knjige v promet. Pravico do uporabe bodo imeli le člani naših kat. društev. Kdor torej hoče priti do lepe knjige, in še ni član Prosv. društva, naj kot tak pristopi!

Sport

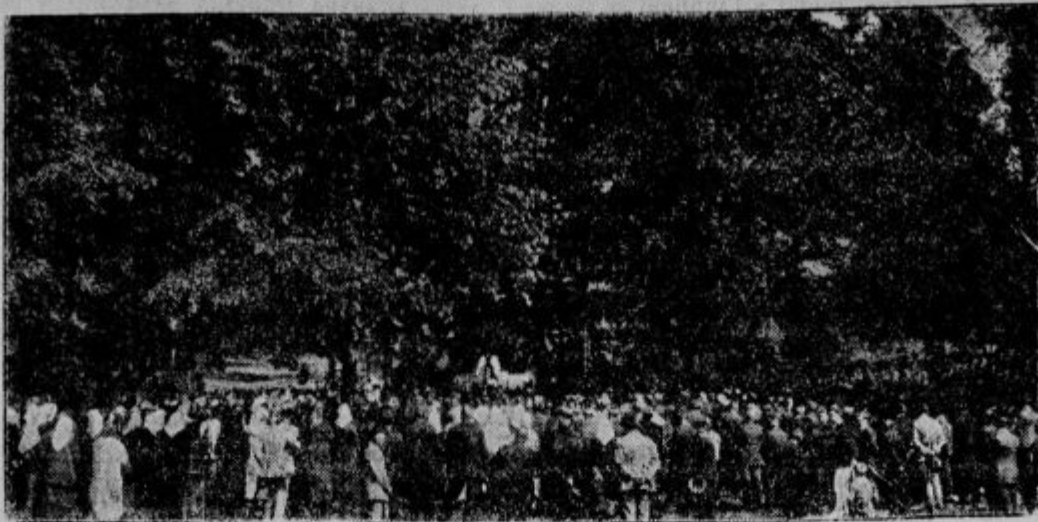
PETNAJSTILETNIKA SK SLOVANA.

V nedeljo so se vršile glavne prireditve proslave petnajstletnice ljubljanskega športnega kluba Slovana: Dopoldne javnostni občni zbor v zbornici mestnega magistrata, popoldne na splošno prostoru SK Ilirije odločilna nogometna tekma za srebrni pokal, ki ga je jubilaru za njegovo proslavo poklonila mesina občina, in zvečer klubski družabni večer v restavraciji hotela Loyd.

SK Slovan si je tekom svojega obstoja ne samo s smotnim in uspešnim delom v klubu samem, temveč tudi z nesebičnim delom za splošno korist sporta pridobil neprecenljiv zaslug za napredek sportne misli v naših krajih. S tega stališča je petnajstletnica Slovana tudi jubilej slovenskega sporta v splošnem. Zato je razumljivo in prav, da so spremljali jubilejne prireditve z velikimi simpatijami tako ostali ljubljanski klubi kot publika.

Slavnostnemu obnemu zboru so prisostvovali poleg mnogobrojnega klubovega članstva zastopniki LNP. SK Ilirije in drugih ljubljanskih klubov. Otvoritvenemu govoru, v katerem je predsednik obč. naloge sporta in sportnih klubov vobče, je sledilo poročilo tajnika SK Slovana in Cimpermana o delovanju in razvoju SK Slovana tekom njegovega petnajstletnega obstoja. Iz več kot skromnih začetkov se je razvil SK Slovan v enega naših najboljših solidnih klubov; šteje danes približno 300 članov, redno članstvo se mu udeležuje v treh sekcijah: nogometni, tekoletni in hazijski.

Med popold. tekmama na igrišču SK Ilirije so čestitali jubilaru tovariški klubi in LNP ter mu

Zborovalci kat. shoda v Dobrepolah dne 28. t. m. pod lipami pri cerkvi svetega Antona.

Otvoritev novega Prosvetnega doma v Dobrepolah dne 28. avgusta t. l.

poklonili razna spominska darila v znak priznanja za zasluge in medsebojnih prijateljskih odnosov.

Castno darilo Slovanovega jubileja, srebrni pokal mesta Ljubljane, si je priborilo nogometno moštvo Ilirije s tem, da je v finalu turnirja porazilo Hermesa z 10:1. Hermes se je kvalificiral za finale v predigrah, v kateri je 21. t. m. zmagal nad Slavijo s 5:3 in 26. t. m. nad Slovanom z 2:1 v tako dobrem stilu, da se mu je pripisovalo dobre izgleda tudi proti Iliriji. Vendar je Ilirija že v prvem polčasu popolnoma strla odpor Hermesove enajstoroce ter šla že v odmor z rezultatom 5:0. V drugem polčasu je prodrli Hermes samo še parkrat. Dosegel je po Svetici svoj častni gol, drugače se je moral omejiti na defenzivo. Moštvo bi kljub poraznemu rezultatu ne bilo zapustilo slabega utisa, ako se nekateri njegovi igralci koncem igre ne bi bili vedli zelo nedisciplinirano. Moštvo Ilirije je podalo v nedeljo, po enomesečnem odmoru, živahno, v večjem delu igre kombinatorno in tehnično lepo in smoteno igro. — V predtekmi je kombinirano moštvo Slovana zmagalo nad Reko s 5:1.

ZAKLJUČEK I. KOLA ZA SREDNJEVROPSKI POKAL.

V Budimpešti sta se odigrali v nedeljo zadnji dve tekmi I. kola za srednjeevropski pokal. Hungaria je z veliko golovostjo porazila Belgrajski SK v razmerju 4:0, UTE je igral s praško Slavijo neodločeno 2:2. Za II. kolo so se torej kvalificirali Sparta (Praga), Slavija (Praga), Rapid (Dunaj) in Hungaria (Budimpešta), izpadli pa so iz nadaljnega tekmovanja Hajduk in BSK ter Admira in UTE.

SK Slivnica: SK Svoboda 5:9. V Cerkljici je gostovalo v nedeljo nogometno moštvo ljubljanske Svobode proti domačemu SK Slivnici. Zanimiva tekma je končala z zmago gostov v razmerju 9:5. Trening-tekma LNP: Hermes z ozirom na pokalno tekmo, ki jo odigra reprezentanca ljublj. nogom. podzveze prihodnjo nedeljo v Beogradu z reprezentanco Beograda, absolvira podzvezno moštvo danes ob 17.30. uri na igrišču Ilirije trening-tekmo z ZSK Hermesom, v četrtek ob istem času pa z SK Slovanom.

ISSK Maribor-SK Atletiki (Celje) 8:1 (5:1). V nedeljo se je vršila v Mariboru revanšna tekma med Mariborom in Atletiki, ki so pred 14 dnevi v Celju porazili Maribor s 5:4. Po tem rezultatu so deč, bi morali Atletiki nuditi mnogo boljše nogomet, kakor smo ga videli v nedeljo in je naravnost nerazumljivo, zakaj je Maribor v Celju izgubil. Maribor prehaja polagoma v formo. V vrstah je nastopil mladi, talentirani rezervni vratar, ki pa mu manjka še rutine. Levi branilec je igral zelo lahko-miselno, dočim je bil njegov partner odličen. Steber moštva je krilski vrsta, ki je v nedeljo brezhibno delovala. Napad je še vedno šibek in neodločen. Po daljšem času je nastopil zopet Beroncelj, ki pa ni izpolnil pričakovanih nadej. Zadnjo tekmo je odigral Belgrajčan Gjurić. Z njim je Maribor v kratki dobi njegovega bivanja v Mariboru mnogo pridobil. Srednji napadalec je bil šibek, leva zveza nekoliko boljša od zadnje tekme. Zelo dobro je bilo levo krilo Škrobar, ki je slavil stoto tekmo za barve svojega kluba. Atletiki niso nudili ničesar. Njihova igra je raztrgana, brez zveze sta igrala napad in krilski vrsta. Najbolj poštvovalen je brez dvoma Schalleker. Nekoliko krivde na porazu nosi tudi njihov vratar, ki nikakor ni sposoben za ta posel. Prvo polovico je bila igra še precej zanimiva, v drugi pa je omtvela. Kodil je g. Mohorko. Občinstva veliko.

SK Železničarji-SK Svoboda 2:3. Zasluzena zmaga slabšega moštva. Zel. so sicer stalno oblegali vrata Svobode, toda neodločen napad ni znal izkoristiti krašnih šans. Sodil je g. Rudoljč.

SK Maribor II.-SD Rapid II. 5:2. S prvim moštvo kompletirana rezerva Rapida je morala podležiti tehnično in taktično mnogo boljši mladi Mariborovi enajstori. Sodil je g. Turino.

SK Maribor-SK Mura 10:7 (4:1). V nedeljo se je otvorila v Murski Soboti jesenska sezona za prvenstvo rokometu v Sloveniji. Kot prva sta si stala nasproti dva resna pretendenta za prvenstvo Slovenije, Maribor in Mura. Dejstvo, da se je tekma odigrala v Murski Soboti, kjer je Mura skoroda ne-

premagljiva, je Mariboru mnogo poslabšalo šanse, toda kljub temu je dosegel lepo in docela zaslužno zmago. Maribor je nastopil v nekoliko spremenjeni postavi, z Ozvatičevom v sredini. Družina je igrala zelo dobro in je vodila z 6:1. Tu je nekoliko popustila, tako da si je Mura opomogla in rezultat znižala. Briljirala je pri Mariboru branilka Zinka, ob kateri so se razbili skoro vsi napadi. Ozvatičeva se je vigrala šele v drugi polovici, v kateri je vzoroma vodila napad. Mura je nastopila z dvema rezervama. Igrala je slabo. Kodnik g. Baltesar vspricho precej številnega, toda zelo nediscipliniranega občinstva in precej ostre igre ni imel baš lahko stališče. Vendar pa je sodil zelo dobro.

PROTI OLIMPIJSKEMU OOBDRU.

Sklep Mednarodnega olimpijskega odbora glede odškodnine nogometašem na olimpijadi je vzbudil vespovod ogorčenost. Mednarodna amaterska atletska zveza, v Haagu zborujoča, je takoj ugovarjala in je podala sledečo izjavo: »Zveza obžaluje sklep Medn. ol. odbora in ponovno opozarja vse atlete, da so kot profesionalni izključeni od udeležbe na tekmah, pod avtoriteto Zveze se vršeh, vsi oni sportniki, ki vzamejo odškodnino za zgrubo na plači, povzročeno po njih sportnem udeležovanju.« To je zelo jasno in odločno povedano. Velika je poparjenost posebno na Angleškem, kjer imenuje vodilni sportni list »Sporting Life« sklep odbora »bombno granato« in pravi: »Ta sklep je proklamacija na svet, da Medn. ol. odbor ne prizna več enega od temeljnih načel amaterstva.« Še ostreje se je izrazil F. Wall, tajnik angleške nogometne zveze: »Učinek sklepa bi bila revolucija v sportu, če bi se sklep uresničil; to bi bilo zatajenje starih tradicij, na kojih temelji je bil zgrajen britanski sport. V teh spremenjenih pogojih ne more biti po mojem mnenju Anglija v nobeni sportni panogi na olimpijadi v Amsterdamu zastopana.«

Po svetu

Uganka z Zagorskim.

Varšava, 29. avg. »Gazeta Warszawska« razmotriva v uvodnem članku o poljski legijonarski zvezi, v kateri da je organizirana gotova napadalna četa. Njo da vodi varšavski legijonarski poveljnik Kowalski, ki ima zveze z majorjem Bendo iz vojnega ministrstva.

»Respos Polita« spravlja ta odkritja v zvezo z Zagorskim, katerega da je odvedel Kowalski in zahteva od vojaških oblasti preiskavo. Oba lista sta bila zaplenjena.

Drugi listi prinašajo vest, da je general Zagorski v Braziliji. Vzdržuje se pa tudi govorica, da general ni več živ in da ima Poljska slučaj Matteotti II.

Občina v ženskih rokah.

Varšava, 29. avg. Pri občinskih volitvah v Gwoźdźcu pri Cortkovu so nastopile ženske s samostojno kandidatno listo in popolnoma zmagale. Izid volitev je izzval nemalo komentarjev, ker so ženske nastopile s parolo, da moški politik mislijo le na svoje politične stranke, povzročajo politične prepire, ne brigajo se pa za dejanske potrebe prebivalstva.

RAZPRAVA PROTI ROPARSKEMU MORILCU.

v Praga, 29. avg. (Izv.) Pri divizijskem sodišču v Olomucu se je danes začela razprava proti roparskemu morilcu Martinu Lecianu, ki je več let vzmiral češke dežele, po-

sebnost pa Moravsko. Obtožnica mu očita dva umora, celo vrsto prestopkov proti varnosti življenja, 72 vlomov in večkratno dezertacijo. Lecian je težko bolan na pljučih in odgovarja na vsa vprašanja, da se ne more spominjati. Doslej ni priznal niti enega dejanja. Svojih tovarišev ne izda z nobeno besedico. Sodišče je v poslednjih dneh prejelo več grožilnih pisem od Lecianovih tovarišev. Proces bo trajal 4 do 5 dni, zaslišanih bo 80 prič.

KOMITAŠKI NAPAD NA ROMUNSKO-BOLGARSKI MEJI.

v Bukarešta, 29. avg. (Izv.) Ministrstvo za notranje stvari je dobilo poročilo, da je skupina bolgarskih komitašev na meji pri Durostovu napadla romunsko obmejno stražo, pri čemer je bil težko ranjen en romunski vojak. Sestavila se je mešana romunska-bolgarska komisija, ki bo stvar preiskala.

NOVI ČESKOSLOVAŠKI BLAGOVNI TARIFI.

v Praga, 29. avg. (Izv.) Dne 1. septembra stopi v veljavo vrsta sprememb v voznih tarifih. V prvi vrsti gre za čkoslovaško-poljske tarife, za blago in za tranzit premo-ga, dalje pa za nove tarife za promet z blagom med postajami čkoslovaške republike in med Trstom, Reko, Polo in Rovinjem.

NEGOTOVOST NA KITAJSKEM.

v London, 29. avgusta. (Izv.) O vojaških dogodkih na Kitajskem in o bojih pri Nankingu prihajajo popolnoma nasprotna poročila. Dočim se govori, da je Nanking že osvojen, se poroča iz Sanghaja, da so čete Sunjuanfange pred vrati Nankinga bile po pomožnih četah potolčene in odbite. Nacionalno vojaško poveljstvo poroča, da je zopet dobilo v roke železnico Sanghaj—Hančau in Sanghaj—Nanking in da je škoda popravljena.

ODKRITA RUSKA SPIJONAZA.

v Moskva, 29. avg. (Izv.) V Lvovu, Stanislavu in v drugih mestih vzhodne Galicije so zasledili obsežno vohunsko organizacijo v prid Rusiji. Aretiran je bil neki poljski podpolkovnik in več podčastnikov poljske armade, ki so Rusiji izdali važne vojaške dokumente.

KOLERA V AZIJ.

v London, 29. avg. (Izv.) Epidemija kolere, ki divja že od meseca junija v Perziji, se je sedaj razširila na Mezopotamijo, kjer je bilo v 14 dneh 250 smrtnih slučajev.

POŽARI V FRANCJI SO PRENEHALI.

v Pariz, 29. avg. (Izv.) Posrečilo se je pogasiti gozdne požare v okolici Toulona. Škoda cenijo na mnogo milijonov frankov.

To in ono

DELAJSKI IZDATKI.

Petrograjska delavska zbornica je objavila zanimive podatke glede mesečnih izdatkov mladih samskih delavcev. Tozadevne pole so izpolnili delavci največjih livarn, predilnic in sličnih podjetij. Prišlo je čez 100.000 odgovorov. Iz njih je razvidno, da zapravi polovica delavske mladine v starosti od 15 do 20 let od 15 do 50 odstotkov zaslužka za pijačo (pivo in žganje). Delavci, ki manj pijejo, izdajo tem več za cigarete in sladkarije (zadnje so namenjene dekletom kot »pogostitev«). Ti izdatki znašajo najmanj 20 odstotkov. Mladina sploh ne hodi v gledališče in kino ter jako malo čita. Pri samskih delavcih v starosti nad 20 let požre pijača še več denarja. Pri dekletih je nekoliko drugače. Do 20 odstotkov zaslužka gre na dišave, mazila, kinč in slično. Zato kupuje 10 odstotkov deklet knjige, kar je nezaslišano pri moški mladini. Delavci zaslužijo na Ruskem veliko več kakor povprečni izobraženec. (Kosmopoljskaja Pravda, organ komunističnega naraščaja, štev. 180 od 17. avgusta 1927.)

NEUMNA ŠALA.

Neki mediciner v brzovlaku Lipsko—Halle je peljal v kovčegu anatomske preparirano človeško glavo. Po noči je dobil družbo dveh trgovskih potnikov. Mladenci so pili in postali tako razigrani, da so pomolili glavo pred vrata sosednjega oddelka, medtem ko je vstopil vlak v predor. Neka gospodinja, ki je potovala v tem oddelku, se je tako prestrašila spalne mrtve glave, da je dobila živčne krče. Padla je v nezavest, po obuditvi pa je kazala očitno duševno zmedenost. Morali so jo poslati v Halle v norižnico. Oblasti so prijeli šaljivce in se bodo zagovarjali radi povzročitve težke poškodbe tujega zdravja.

VELBLodi NA ŠPANSKEM.

Vojni letalci, ki so se vozili nad otokom Mayor ob ustju Gvadalkvira, so začudeni opazili na planjavah ob robu gozda čredo velblodov. Drugega dne so se izkreali na otoku lovci z zanjko in so ujeli osem krasnih velblodov, katere je dobil kraljevski zoološki vrt v Madridu. Domačini so pojasnili, da je pred 80 leti zidala grofica Paray morski svetilnik ob parvem skalovju blizu otoka. Pripeljali so nevarne velblodove za prevažanje lesa in kame-nja. Po končanem delu so spustili velblode na prosto. V gozdu so našli dobro hrano in so pomnožili. Zdaj šteje otok Mayor več sto sred-nih velblodov, ki živijo na prostosti in so varni pred vsemi sovražniki.

Gospodarstvo

Izvoz v juliju.

Po carinski statistiki je znašal izvoz v mesecu juliju t. l. 976.546 ton v vrednosti 485.03 milijona Din ali v zlatu 44.3 milijona Din. V mesecu juniju t. l. smo izvozili 940.578 ton za 471 ali v zlatu 43 milijonov. Izvoz je torej narasel po količini za 10.6 odstot., po vrednosti pa za 3 odstot. Napram juliju lanskega leta je izvoz narasel za 8.4 odstot. po količini ter za 7.5 odstot. po vrednosti.

Skupno smo v prvih 7 mesecih t. l. izvozili: 2511.490 ton za 3.490.8 milijona Din ali v zlatu 318.8 milijona Din. Lani v istem času je znašal izvoz 2964.35 ton za 4.390.3 milijona Din ali v zlatu 400.6 milijona Din. Nazadovale je torej izvoz od 1926 na 1927 po količini za 15.3 odstot., po vrednosti pa za 20.4 odstot.

Podatki za izvoz v juliju kažejo tendenco narastanja, vendar pa je rezultat za prvih 7 mesecev t. l. v primeri z lanskim letom še vedno nezadovoljiv. Izgledi za znatno povečanje izvoza zaradi žetvenih rezultatov so minimalni.

Glavni izvozni predmeti so bili v juliju t. l. sledeči: gradbeni les 98.121 ton za 78.4 milijona Din, jajca 2.276 ton za 42.1, svinje žive 31.347 komadov za 38.8, goveda živa 10.569 komadov za 30.7, opij 28 ton za 20.4, koruza 9.900 ton za 18.6, cement 40.953 ton za 15.5, žel. pragovi hrastovi 263.948 komadov za 11.7, drobnica 93.520 komadov za 11.7, sveže meso 812 ton za 11.4, drva 50.076 ton za 11. konoplja 1.686 ton za 10.4 milijona Din.

Kako se je razvijal izvoz v teku tega leta, kažejo sledeči rezultati:

	tonaža	vrednost v mil. Din
	pap. Din	zl. Din
povpr.	1926	407.060 651.5 59.5
januar	1927	314.512 483.8 44.2
febr.	"	321.628 455.4 41.6
marec	"	425.865 608.4 55.6
april	"	352.375 467.9 42.7
maj	"	379.986 519.3 47.4
junij	"	340.578 471.0 43.0
julij	"	376.548 485.0 44.3

Hmelj.

Iz Zalca nam poročajo 29. t. m.: kupčija pri nas še vedno miruje. Tuintam se prodaja kak stot po 60 Din. Z ozirom na slabo stanje v Nemčiji, ki bo morala zelo veliko uvažati, se hmeljarji vzdržujejo vsake prodaje ter pričakujejo izboljšanja cen. V Nemčiji dežuje še dalje, radi česar se peronospora vedno bolj razširja. Prihajajo celo priporočila iz Špale, ki goje zelo odporno vrsto hmelja, da bo zeleno blago zelo redko. Slabe vesti so prišle tudi iz Alzacije in Belgije. Kupčija na svetovnih tržiščih se šele razvija in opaža se lahen dvig cen do 250 mark za dobro blago. Na Češkem dež zelo ovira obiranje, kar povzroča hmeljarjem velike skrbi radi barve pridelka. Povpraševanje je zelo veliko, tendenca čvrsta.

O cenah in položaju v inozemstvu smo prejeli še sledeča poročila:

Nürnberg, 28. avg. V pret. tednu so dovažali le nov hmelj na trg in sicer 260 bal, od teh 200 po železnici. Promet je bil v starem in novem hmelju. Novega je bilo zaključeno ca. 130 bal po cenah 220—250 mark. V lanskem hmelju je bilo prometa 70 bal, od tega badenski po 210—250. Zaključne notacije so bile: za lanski hmelj dobro blago 220—250, srednje 150—200 in slabo 100—140. Tendenca mirna.

Zatec, 27. avg. Nemčija kupuje dosti. Tržišče je živahno. Cene 2300—2500 Kč. Današnji promet starega hmelja 450 stoto po 2000 Kč. Tendenca čvrsta.

Oficijelno poročilo Zveze hmeljarskih društev v Zalcu z dne 26. avg. Promet v starem hmelju

je bil živahen; kupoval se je 1850—2000 Kč za 50 kg. Še preostale zaloge žateškega hmelja cenijo na 1000 stotov. Trgovina z novim hmeljem se razvija. Prišli so že zastopniki nemških trgov. Dnevno znaša promet 100—200 bal in cene so 2300—2500 Kč za 50 kg brez prometnega davka. Končna tendenca čvrstejša. Zaradi dežja je bilo obiranje zadnje dni ovirano. Dosedaj obrati produkt je izvrstne kvalitete ter skoro popolnoma gladko zelene barve. Kvantitativno so dosedajni rezultati obiranja razočarali.

Sladkor. Znani dunajski statistik dr. Mikusch objavlja cenitev produkcije sladkorja v kampanji 1927-1928 v Evropi. V Evropi je posajenih s sladkorno peso 2.512.000 ha, kar pomeni napram lani 16.4% več, napram 1913 pa za 11.9%. Ceni pa produkcijo 1927-1928 na 8.181.000 ton, kar pomeni napram kampanji 1926-1927 zvišanje za 17.3%, napram kampanji 1913-1914 pa znižanje za 1.5%. V Jugoslaviji znaša površina 45.000 ha, produkcija 1927-1928 pa ceni na 85.000 ton, napram 78.000 tonam v kampanji 1926-1927.

Najobsežnejša bilanca. Deutsch-asiatische Bank sestavlja sedaj bilanco za zadnjih 12 let, to pa radi tega, ker je bilo bilansiranje radi političnih razmer v Sibiriji in Kitajski dosedaj nemogoče.

Borza

Dne 29. avgusta.

Na današnjem sešanku je lira izredno padla. Dočim je bila v soboto v prostem prometu taksišana po 900, je bila danes zaključena po 307 in 306. Mednarodno je popustila v ponedeljek v Curihu na 28.09 in je napram sobotnemu kursu še pridobila 4 točke, kar je menda pripisovati intervenciji ital. fin. ministrstva. Da je lira tako padla, je pripisovati po nekaterih vesteh temu, da ne nameravajo Italijani lire stabilizirati na nivoju 90 lir za funt Sterling, ampak 100. Druge vesti spravljajo to v zvezo s poslabšanjem italijanske plačilne bilance, ki jo je povzročila dosedanja deflacijska politika. Praga je mednarodno in v Zagrebu popustila. Tudi Dunaj je oslabil, ker je tu privatna ponudba zelo znatna. Danes je Narodna banka krila potrebo v devizah London in Curih kakor običajno.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.515—13.45 (13.33), Curih 10.935—10.965 (10.95), Dunaj 7.9975—8.0275 (8.0025), London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 56.75 bl., Praga 168.15—168.95 (168.55), Trst 305.50—307.50 (307—308). Valute: ponudba: dolarji 56.25, šk 167.50, marka 13.46.

Zagreb, Berlin 13.515—13.545, Curih 10.935—10.965, Dunaj 7.989—8.019, London 275.85—276.65, Newyork 56.65—56.75, Pariz 222.25—224.25, Praga 168.11—168.91, Trst 306.25—308.25.

Curih. Belgard 9.135, Amsterdam 207.80, Berlin 123.40, Budimpešta 90.70, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.08, London 25.215, Newyork 519.50625, Pariz 20.3325, Praga 15.365, Trst 28.09, Sofija 3.755, Varšava 58, Madrid 87.25.

Dunaj. Devize: Belgard 12.48, Kodanj 189.90, London 34.49, Milan 38.37, Newyork 709.45, Pariz 27.81, Varšava 79.22. Valute: dolarji 707.30, angleški funt 34.45, francoski frank 27.83, lira 38.30, dinar 12.49, češkoslovaška krona 21.03.

Praga. Devize: Lira 182.70, Zagreb 59.40, Pariz 132.37, London 164.07, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 176, London 276.30, Berlin 7.305.

VREDNOSTNI PAPIRIJL

Ljubljana. Celjska 197—199, Lj. kred. 140 den., Merik. 90 bl., Prastrediona 850 den., Kred. zavod 160 den., Vevče 135 den., Stavbna 56 den., Sešir 104 d., Dušik, Ruše 260—270, Kranjska industr. 355 den.

Zagreb, 7% invest. posoj. 86, agrari 50, vojna odškodnina 354—354.50, sept. 356.50, okt. 358—359, Hrv. esk. 91, Hipobanka 55, Jugobanka 91, Prastrediona 850, Ljublj. kreditna 140 den., Sečerača 503, Drava 575—590, Slavonija 18, Trbovlje 462.50—470, Vevče 135 den.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 78.10, Zivno 97, Hrvat. esk. 10.75, Alpine 45.50, Leykam 12.20, Trbovlje 58.45, Kranjska industr. 47, Mundus 161.50, Slavonija 1.80.

BLAGO:

Ljubljana. Les: Zaključeno bukova drva 1 m dolga 10% okroglice fko vag. naklad. post. 10 vag. po 22, brodarški pod 4 m dolž. 30 mm deb. šir. 14, 15, 16 cm, I, II, fko vag. naklad. post. 1 vag po 700; zaključki 11 vag; tendenca neizpremenjena.

Dež, pridelki: Vse samo ponudbe: Slov. post., plačilo 30 dni, promptna dobava: pšenica bačka 78—79 kg, 2%, ml. tar. 342.50—345; bačka 78—

79 kg, 2%, ml. tar. za september 345—347.50, sremška 78—79 kg, 2%, ml. tar. 385—387, slav. 78—79 kg, 2%, ml. tar. 332—337, koruza bačka nav. vozn. 250—255, bačka, ml. tar. 245—250, moka fko Ljubljana pri odjemu cel. vag. plačilo po prejemu 490; zaključkov ni bilo; tendenca mirna.

Novi Sad. Pšenica bačka 78—79 kg 302.50, sremška 77—78 kg 895—300, ječmen bački 65—66 kg 265—267.50, sremški 65—66 kg, 265—267.50, koruza bačka 205, sremška 202.50, moka 0 g 447.50—455, št. 2 bačka 417.50—420.50, št. 5 bačka 387.50—392.50, št. 6 340.50—345, št. 7 275—280, otrobi bački v j. v. 185—190, tendenca boljše, promet 64 pšenice, 19 koruze, 2 moke, 2 otrobov.

Prosveta

Naša grafika na mednarodni razstavi v Firenci. V Firenci je otvorjena II. velika mednarodna razstava moderne grafike, na kateri je zastopanih 23 držav, med njimi Kitajska, Japonska in Rusija. Tudi naša država je dostojno reprezentirana po naših najboljših umetnikih-grafikih. Na tej razstavi so izložena dela sledečih naših umetnikov: Lj. Babič, M. Cl. Crnčić, M. Gjurić, E. Justin, B. Jakac, Lj. Ivanović, T. Krall, D. Kokotović, Vl. Kirin, M. Kren, T. Krizman, A. Krizmanić—Pavlič, M. Kraljević, M. Maleš, I. Mestrovic, K. Mijić, P. Orlić, F. Stupovšek, S. Santel, B. Senoa, R. Slik, Zl. Sulentić, M. Trepsel. Jugoslovanski oddelek je dobro reprezentiran v posebni dvorani s skupno 106 deli ter zvala simpatično priznanje italijanskega in ostalega tiska. Komisar za našo državo je bil g. Tomislav Krizman. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je tudi ta prireditelj v inozemstvu izvršena brez vsakršne pomoči od strani vlade, čeprav je bila zato naprošena in kljub temu, da je znano, da se s takim nastopom v tujini najbolje in najcenejše reprezentira naš narod.

Glasba

S. M. Alakok Ekel, Pridite molimo! 12 blagoslovih in Srca Jezusovega pesmi za mešani zbor. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata v Ljubljani z dne 5. maja 1927, št. 1795. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 1927. Partitura 24 Din, glasovi po 5 Din. Zbirko sem spoznal že v rokopisu, predno je šla v tisk. Znano mi je bilo tudi, da sta to delo pregledala, odobrila in priporočila č. gg. Stanko Premrl in P. Hugolin Sattner. Skladbe so v resnici zelo preproste, pisane v mirnem cerkvenem duhu. Da so izšle, je pravilno in pametno, ker bodo mnogim cerkvenim zborom zelo ustrezale in tudi ugajale. Te novodošle pesmi bodo z velikim veseljem sprejeli organi na deželi, kateri imajo večinoma slabe orgle s skrajšanim pedalom in slabimi registri, na katerih ne morejo izvajati težkih kompozicij. Druga ovira pri petju modernih pesmi so tudi preprosti, v teoriji slabo izurjeni pevci. Prav te izvanredno preproste, a milodoneče nove skladbe bodo pa pomagale organistom in pevcom, da jih bodo brez truda in napora izvajali in uporabljali. Ne zdi se mi pravilno, da bi preproste glasbe potisnili v kot, naše pevce pa mučili vedno le s težkimi skladbami. To bi bil neke vrste teror, a skušnji uči, da se z njim prav nič ne doseže — najmanj pa v glasbi. S tem pa ne mislim omalovaževati modernih in težjih kompozicij, temveč povdarjam sledeče: Korakajmo z napredkom, toda le v toliko, da mu moremo slediti, ga uporabljati in da imamo od nje-

ga kaj koristile! Skušnja dolgih let me je izučila, da je preprostejša glasba našim pevcom in ljudstvu mnogo bolj ljuba, njihovim srcem dostopnejša in dušam sorodnejša kot pa težka, z napornostjo izvajana pesem. Saj je naš rod v bistvu še isti, polja preprostosti, milobe, tihosti in vdanosti in skromne ljubezni do Boga, katere ne izraža v težki pevalni obliki, temveč njegova najbolj vroča molitev je le taven šepet in njegova pesem je polna preprostosti in vernosti, katere se izraža v njej. Res je, da v teh skladbah, katere prav sedaj gredo med naše ljudstvo, ni najti harmonično bogatih mest, a zbirke sem vseeno prav vesel in prepričan sem, da jo bodo povsod z veseljem sprejeli in z uspehom uporabljali. — Organist Lovro Hafner.

Knjige in revije

Zbirka važnejših novih naredb in odredb za osnovne in mešanske šole ter učiteljska v Sloveniji. Pod tem naslovom je izšel v zalozi Cirilove tiskarne v Mariboru IV. zvezek te zbirke (za l. 1926). Uredil ga je prof. Fr. Fink. Knjiga je razdeljena v tri dele: prvi del vsebuje odredbe, namenjene ljubljanski in mariborski oblasti, drugi odredbe, izdane samo v ljubljanski oblasti in tretji odredbe, izdane samo v mariborski oblasti. Dodana sta indeksa in kazalo, na podlagi katerih je mogoče vsako odredbo hitro najti. Delo bo vsem šolskim krogom in občinskimi uradom dobro služilo. Zvezek stane 24 Din.

Naše dijaštvo

Kamniško dijaško poč. društvo »Bistrica« ima svoj izredni občni zbor v sredo dne 31. avgusta ob 3. uri popoldne v Društvenem domu v Domžalah. Udeležba obvezna. — Tajnik.

Poizvedovanja

Zgubila se je v nedeljo v Celju (na Kalvariji) učna knjiga »Apologija«. Pošten najditelj se naproša, da jo pošlje na uredništvo »Slovenca«. Stroški se povrnejo.

Izgubila se je nova volnena ruta (plet) od Tržaške, Rimske, po Colzovi cesti do mesta sv. Jakoba. Pošten najditelj se prosi, naj jo odda v upravi »Slovenca«.

PRI ŽREBANJU ORLOVSKE LOTERIJE V SOLCAVI

so bile izžrebane te številke:
Glavna dobitka: 995, 3296. Dobitki druge vrste: 4239, 2893, 155, 1770, 3945, 4627, 2258, 3275, 4611, 4769, 2726, 619, 2083, 4469, 3534, 1074, 1792, 4840, 433, 26, 1984, 1544, 4135, 1955. Dobitki tretje vrste: 489, 2132, 2051, 684, 4216, 2036, 3410, 120, 4220, 91, 4363, 2128, 3690, 4942, 3664, 1788, 983, 4222, 2043, 570, 1299, 1040, 1436, 81, 4813, 617, 633, 4512, 706, 4728, 4339, 4144, 335, 4897, 605, 3990, 4025, 2913, 4544, 4481, 4017, 3043, 4028, 2609, 2954, 3575, 4885, 1552, 1248, 1670, 1025, 4678, 2598, 1626, 2608, 3830, 3409, 149, 2470, 3266, 966, 140, 54, 4150, 460, 682, 2046, 4839, 2476, 284, 878, 73, 2761, 51, 3540, 2575, 2411, 1162, 2345, 1789, 4086, 134, 3539, 182, 1213, 3455, 2780, 3374, 11, 2785, 276, 1992, 3751, 65, 1307, 4106, 2800, 4352, 1937. P. p. Dobitki se naj dvignejo do 11. septembra, sicer zapadejo v korist odseku.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 29. avgusta 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometar	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavin		Vreme	Vidljivost
						ob opazovanju	v mm dežja		
Ljubljana (dvorec)	7	76.8	12.9	88	N 2	0		22-6	9-1
	14	76.5	22.0	53	SE 3	0			
	21	76.0	17.2	84	NE 2	0			
Maribor		76.8	15.0	90	NW 6	10		19	14
Zagreb		76.7	17.0	74	SW 4	7	dež	20	14
Beograd		76.3	15.0	93	WSW 4	10		—	14
Sarajevo		76.5	11.0	98	mirno	10		—	10
Skopje		76.2	16.0	99	W 1	10	dež	30	11
Dubrovnik		76.2	20.0	39	EW 5	1		21	11
Split		76.4	19.0	54	NNE 10	1		24	17
Praga	7	77.0	9.0	—	mirno	10		21	8

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za 30. avgusta: vreme večinoma jasno in gorkeje.

Nikolaj Ljeskov:

Začarani romar.

— Seveda sem jih imel. Oče igumen¹ so rekli, da sem imel zato take privide, ker premalo v cerkev hodim. Blagoslovili so me, naj prižigam sveče. Če sem konje opravil, sem moral vedno stati spredaj v cerkvi. A nesramni hudički so me spravili v še večjo zadrego in me končno zmešali. Ob vsenoščni, prav na dan Mokrega Spasa so blagoslavljali v cerkvi hlebe.² Oče igumen in jeromonah³ sta stala, kakor je predpisano, sredi cerkve. Neka stara romarica mi je dala svečico in rekla:

— Postavi jo, oče, prazniku.⁴

Stopil sem k analoju, kjer je ležala ikona »Spas na vodah«, hotel sem svečico prilepiti, a sem s tem podrl drugo. Sklonil sem se, jo pobral, hotel jo vtakniti v svečnik, pa sta mi padli dve drugi. Začel sem jih popravljati in glej, podrl sem še štiri. Zmajal sem samo z glavo. No, sem pomislil, seveda mi nagajajo zopet ti paglavci in mi trgajo sveče iz rok... Počutil sem, pobral sveče in se hitro dvignil, a se tisti hip zaletel z vso močjo s tilnikom v rob svečnika — vse sveče so se usule na tla. No, popadla me je taka jeza, da sem namah podrl z roko tudi še vse preostale sveče. — Kaj pa hočem, — sem si mislil, —

¹ Opat (grški).

² Vsenoščno se služi zvečer ob sobotah ali pred velikim praznikom. Mokri Spas je ljudsko ime za dan Makabejev, 14. avgusta, začetek Uspenskega posta (pred vnebovzetjem bl. Device Marije).

³ Opat in redovniški duhovnik.

⁴ Prižgiti je pred podobo današnjega svetnika.

⁵ Iz grških analogij, visoka, poševna muzika za sv. pismo ali za podobo v cerkvi. Ikona — sv. podoba (gršk.). Spas na vodah — je slika Jezusa, ko pomiri vihar na morju. Odtod je ime Mokri Spas, ki se nanaša na deževno rusko jesen.

če mi že tako nesramno nagajajo, rajši sam prevrnem vse sveče, da bo tega konec in mir.

— Kaj se je zgodilo z vami radi tega?

— Hoteli so izročiti zadevo duhovniški sodniji, toda zavzel se je zame šimnik, slepi starček Sisoj, ki se je pri nas zaprl v podzemeljsko jamo.¹

— Zakaj bi ga sodili, — je rekel, — če so ga zmotili satanovi služabniki.

Oče igumen so uvaževali njegov glas in odredili, naj me vtaknejo v prazno ledenico, ne da bi prišla stvar pred sodnijo.²

— Koliko časa pa ste morali ostati v ledenici?

— Oče igumen niso rekli natančno, koliko časa naj bom zaprt. Rekli so samo: »Zaprte ga!« Ostal sem notri čez vse poletje do prvega mraza.

— Hudo mučno in dolgočasno mora biti v taki ledenici. To ni menda nič boljše kakor v stapi?

— Ne, to pa ne, ta se ne dá primerjati. Tukaj sem čul cerkveno zvonjenje; tudi so me obiskovali tovariši. Večkrat so prišli k jami, stali zgoraj ob robu, pa smo se pogovarjali. Oče blagajnik³ je odredil, da bi mi spustili na konopcu mlinski kamen. Moral sem mleti sol za kuhinjo. Bilo je veliko bolj kratkočasno kakor v stapi ali v kateremkoli drugem kraju.

— Kdaj pa so vas izpustili iz jame? Ob začetku zime, najbrž, ker je postalo prehladno?

— Ne, gospod, to je imelo drug vzrok. Niso me izpustili zaradi mraza, temveč zato, ker sem pričel prerokovati.

— Prerokovati?

¹ Šimnik je višja meniška stopnja, dosmrtni zapor. Šimnik se zapre, spremeni vnovič ime in tudi nosi kot poseben znak vezeno mrtvaško glavo s kostmi.

² Tudi te zgodbe o nagajljivih vragih so vse zajete iz narodnega zaklada. Tako si n. pr. prekrizajo Rusi usta po zehanju, da ne skoči noter vrag.

³ Blagajnik (kaznaboj) vodi samostansko gospodarstvo.

— Da, gospod. V kleti me je končno prevzela zamišljenost. Obupal sem, da sem tako malovrednega duha. Toliko sem pretrpel zavoljo njega; a nič napredoval. Poslal sem nekega novince k onemu učeniškemu starcu, naj ga vpraša: ali ne smem prositi Boga, da bi mi poslal drugega, primernejšega duha? Starci je naročil: »Naj molim kakor treba, in potem pričakujem, česar ne smemo pričakovati.«

Tako sem tudi storil: Poslužil sem se najboljšega orodja. Tri noči sem neprenehoma klečal v svoji jami, z duhom se dvigal v nebesa, molil in čakal, da postanem drugačnega duha. Imeli smo še drugega meniha Gerontija. Ta je bil jako učen, imel je vseh vrst novine in knjige. Nekoč mi je dal čitati življenje svetega Tihona Zadonskega. Sploh, če je včasih šel mimo moje jame, mi je vedno na tihem vrgel kak dnevnik noter:

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

KUHARICA-GOSPODINJA

išče službo najraje k duhovniku ali kakemu samostanu ali gospodu ali orožniku. Ima, če treba, tudi svoje pohištvo in del kuhinjske in namizne posode. Nastop takoj ali pozneje. — Pojasnilo v upravi lista pod »Varčna in snažna« št. 6570.

Dekle

pridno in pošteno, ki zna kuhati ter opravljati druga hišna dela, želi službo pri boljših ljudeh. — Naslov se poišče v upravi »Slovenca« pod št. 6715.

Prošile službe

Prodajalka

izveščana v manufakturni stroki, se takoj sprejme za manufakturno trgovino v Mariboru. — Ponudbe pod: »Izvrstna moč« na upravo »Slovenca« v Mariboru.

VAJENKA

za tapetniško obrt sprejem. Hrana in stanovanje pri mojstru. — Naslov v upravi lista pod št. 6664.

Učenec

zdrav in močan, se sprejme v trgovino z meš. blagom na deželi, kjer dobi v hiši hrano in stanovanje. — Naslov pove uprava Slovenca v Mariboru.

Trg. pomočnika

usnjarske stroke, ki ima veselje voditi skladišče usnja, išče industrijska tverda. Ponudbe upravi lista pod št. »Trgovski pomočnik usnjarske stroke« št. 6611.

Učenec

dober računar in z lepim nastopom, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom in dež. pridelki Fr. Kovačič, Vojnik pri Celju. 6710

Mes. pomočnik

se sprejme takoj; izurjen mora biti tudi v razprodajanju mesa. — Alojzij Brečelnik, mesar, Sp. Šiška 93 — Ljubljana VII.

Rabim pošteno in ljubeznivo, 14—16 letno

DEKLICO

k 21letnemu otroku. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 6661

DELOVODJA

AKORDANT - prevzame od stavbenih tverd delo v akordu, bodisi talne ali visoke zgradbe. Za točno in solidno delo se jamči. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6752.

MIZARSKI POMOČNIKI

za fino pohištvo se sprejmejo takoj v delo. — ERMAN in ARHAR, št. Vid nad Ljubljano.

AKADEMIK-tehnik

dober risar (Geometr. u. Projektionszeichnen, darstellende Geometrie — Norm., Steil- und Rund-schrift), lahko hitro nekaj zasluži. — Ponudbe pod: »Risar št. 6741« na upravo »Slovenca«.

Dijaki

Deklice v oskrbo

za šolsko dobo se sprejme v boljši družini v Celovcu. Nudi se tudi pouk o gospodinjstvu. — Marianne von Perner, Klagensfurt, Villacherstr. 29 b/l.

K dobri družini se sprejmeta dva boljše

dijaka ali dijakinji;

vadijo se lahko v francoskem in italijanskem jeziku. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

2 dijaka ali dijakinji sprejemem. Nemška konverzacija. — Naslov pove uprava lista pod št. 6727.

Vrtnarjem

Trgov. prostori

se oddajo v najem na prometnem kraju v Zagorju ob Savi. — Natančneje se izve pri Jos. Simončiču, posest. na Begu pri Litiji. 6713

GOSTILNO

vzajem na prometnem kraju v najem ali na račun s 15. septembrom ali 1. oktobrom. Ponudbe je poslati na upravo lista pod številko 6691.

ODDA SE za 1. november 1927 v Ljubljani, sredina mesta — VEČJI

trgov. prostor

obstoječ iz dveh lokalov, skladišča in pritliklin. — Ponudbe na upravi »Slovenca« pod št. 6666.

Odda se v najem

novi zgrajena HIŠA v Vodmatu 245 s 4 sobami, 2 kuhinjama in pritliklinami, z elektr. razsvetljavo in vodovodom. Sobe so parketirane. Informacije pri g. županu F. Oražem, Moste—Selo.

Stanovanja

Preselitve

izvršuje najceneje »SLOVENIA-TRANSPORT« - spedi. transport družba - Ljubljana, Miklošičeva c. 36, tel. 2718. 6204

SOBA

z 2 posteljama se odda. Ponudbe na upravo pod: »Mirni dom« št. 6694.

Kdo kupi?

Prodajam:

2 polkriti KOČIJI, BREK, 2 lovorna VOZA z najfinjšo in priprosto pripravo. — Ogleda se lahko od 2. do 3. ure popoldne v Ljubljani, Gruberjevo nabrežje št. 6.

Po zelo ugodni ceni prodam 2 dobro ohranj.

kočiji.

Fran Ravnikar, lesna industrija, Ljubljana, Linhartova cesta 25. 6708

Prodajam cepilni JARMENIK

(Spaltgatter), zelo dobro ohranjen, po ugodni ceni. Vprašati in ponudbe staviti na Gozdni urad Soteske, pošta Straža pri Novem mestu. 6686

Semen. pšenico

dobite pri FRAN POGACNIKU, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

VINO iz lastnih goric, kakor Silvanec, Rizling, itd., prodaja po nizkih cenah A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Petelini

rdeče štajer. pasme, 3½ meseca stari, naprodaj pri Teodor Drenig, Drenikov vrh 1, Ljubljana.

7 mladih PSİČKOV

volčje pasme, naprodaj. FR. CERNE, Moste št. 25 pri Ljubljani.

Staro železo

in kovine kupuje FR. STUPICA, železnina v Ljubljani. 6744

Gospodarska cesta 5

plačuje

rdeč fižol Din 4—

prepeličar „ 4—

mandalon „ 3-50

suhe gobe do „ 70—

vinski kamen „ 7—

Večje množine po dogovoru.

Na prostovoljni

JAVNI DRAŽBI

se bo prodajalo dne 2. septembra 1927 ob 10. uri popoldne v pisarni g. notarja Hudovernika, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 6: Novozidana hiša v Ljubljani, Hlovača št. 37 s ca. 5000 m² velik. zemljiščem, gospodarsk. poslopjem in šupo. Izključna cena 60.000 Din. Takoj je plačati polovica kupnine. Kupci so vabljeni. 6714

Kdo prodaja

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah — erne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 6.

Fižol, lečo, suhe gobe

in druge deželne pridelke kupi po najvišji dnev. ceni FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska c. 36.

Naslednja obrt

NA HRANO

sprejem nekoliko GOSPODOV. — Mestni trg 12/L, Ljubljana. 6725

Pšenično moko

najboljših mlinov nudi največje veletrgovina žita in mlevskih izdelkov A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 21

ŠIVILJA

prosi šivanja. — Sprejme boljše delo in tudi popravila in otroške oblečke. Ponudbe na upravo pod št. »Šivilja« št. 6695.

SOF 27

Sporočite na naslov kakor včeraj, kje in kedaj sestaneš.

„SLOVENE“

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo.

Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda

za oglase

bolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v veliki ali pa tudi v

najbolj

priprosti uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec“ za insercijo ob vsaki priliki najbolj

v tem med našim ljudstvom po deželi naj-majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5D) zagotovi oglaševalcu gotov

priporočljivi!

Na novo!

Na novo!

Na novo otvorena trgovina pletenin

ŽENKO HRIBAR

Celje, Slomškov trg 1 (pr farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni. Postrežba prvovrstna!

Na debelo!

Na drobno!

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin, oziroma soprog in svak, gospod

Janez Likozar

posestnik, mesar itd.

danes ob 2. uri popoldne po kratki in mukepolni bolezni, previden s sv. zakramenti, odšel v večnost.

Pogreb predragega rajnika bo v torek, 30. avgusta ob 10. popoldne iz hiše žalosti, Cerklje 8, na farno pokopališče v Cerkljah. Predragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin. Cerklje, dne 28. avgusta 1927.

ALOJZIJA, soproga. — JOŽEF, oče.

Potrni globoke žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani, dobri soprog, oče, stari oče, stric, svak in tast, gospod

Franc Bolhar

poduradnik drž. železnice

dne 29. t. m. po dolgem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 31. avgusta t. l. ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 25, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 29. avgusta 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod.

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, prodaja v vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„ALKO“

družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

Sigurno

eksistenco

si ustvarite s prodajo drž. papirjev po deželi. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Velik zaslužek« št. 6724.

Najboljše

KOLO

in šivalni stroj

v materialu in konstrukciji je samo

GRITZNER, ADLER in PHÖNIX

Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI

ob vodi blizu Prešernovega spomenika

Tudi v Vaši kuhinji ne sme manjkati znamenitih priprav za vkuhanje originalne znamke

WECK

Po zelo ugodnih cenah jih dobite pri Tovarniški zalogi »WECK«, Ljubljana, Krekov trg 10, I. n. (Trdka Fructus). Pazite na znamko! Celje: Josip Jagodič. Maribor: Carl Lotz.

Novoustanovljena zadruga!

Mohorjeva tiskarna

I. Z. Z. O. Z.

v Celju, Prešernova ulica 17

obvešča cenj. občinstvo, da otvori z začetkom šolskega leta svojo knjižarno in trgovino s pisarniškimi potrebščinami. Knjižarna ima knjige svoje in drugih založb in vse šolske knjige. Ima bogato izbiro vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh tesan in žagan les. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo. FRAN ŠUSTAR, lesna industrija in trgovina, parna žaga, LJUBLJANA, Dolenjska cesta št. 12

Pristni in pravi

KAVČIČEV

RASTLINSKI

ŽELODČNI

LIKER

znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo že nad 20 let izdeluje in dobavlja

EDINOLE

Rastlinska destilacija „FLORIAN“

(Izdelaevalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom:

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb. ki se prodajajo namesto pristnega

Kavčičevega „Floriana“!

Nabava furaže.

Pri Ljubljanski žandarmerijski četli tega polka se bo vršila dne 30. septembra 1927 ob 11. uri ustmena licitacija za nabavo potrebne krmne za ljubljansko garnizijo, in sicer za:

13.000 kg ovsa; 5.300 kg slame; 15.500 kg sena; 6 kg soli.

Pogoji se morejo vpogledati vsak dan med uradnimi urami v pisarni navedene čete in isto-tako tudi v pisarni štaba podpisane polka. — Kavčiča znaša 5% celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. BR. 9641. — Iz pisarne Komande 8. žandarmer. polka v Ljubljani, dne 27. avgusta 1927.

Sadje v gospodinjstvu.

Konzerviranje sadja in zelenjavi. Spisal M. Humeck. Cena Din 24.-.

Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

Urednik: Franc Terseglav,

Priporočajte naš list ob vsaki dani priliki Priporočajte tudi njegov oglasni del